

PROTOKÓŁ

z posiedzenia Komisji Założeń Planu

określający

**ZAŁOŻENIA DO SPORZĄDZENIA
PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU
W NADLEŚNICTWIE**

Dobieszyn

OBREBY LEŚNE:

Białobrzegi, Dobieszyn, Studzianki

na okres od 01.01.2020 r. do 31.12.2029 r.

Radom 21.07.2017 r.

A. WYTYCZNE W SPRAWIE ORGANIZACJI PRAC URZĄDZENIOWYCH.

Projekt planu urządzenia lasu wykonany zostanie na podstawie obowiązującej Instrukcji Urządzenia Lasu (IUL), wprowadzonej w życie Zarządzeniem nr 55 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21 listopada 2011 r. w sprawie "Instrukcji urządzania lasu". Protokół sporządzono zgodnie z § 126 w/w instrukcji.

Wykonawcę projektu planu urządzenia lasu (zwanym dalej Wykonawcą) wyłoni Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Radomiu (zwany dalej Zamawiającym) w wyniku postępowania przetargowego zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Podstawą sporządzenia opisu przedmiotu zamówienia jest Protokół Założeń Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa.

Posiedzenie Komisji Założeń Planu (KZP) dla Nadleśnictwa Dobieszyn, odbyło się w dniu **21.07.2017 r.** w Ośrodku EMAUS w Mikówce.

W komisji udział wzięli:

1. Przewodniczący

Piotr Kacprzak – Zastępca Dyrektora ds. Gospodarki Leśnej RDLP w Radomiu.

2. Członkowie:

Andrzej Matysiak – Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Radomiu,

Marcin Polewczyk – st. specjalista ds. urządzania lasu – Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych,

Paweł Sułkowski – Nadleśniczy Nadleśnictwa Dobieszyn,

Andrzej Garbaczewski - Zastępca Nadleśniczego Nadleśnictwa Dobieszyn,

Wiesław Szczechowicz - Naczelnik Wydziału Zarządzania Zasobami Leśnymi RDLP w Radomiu,

Przemysław Jakubiński – gł. specjalista Służby Leśnej – Zespół Ochrony Lasu w Radomiu,

Wojciech Krawczyk – st. specjalista Służby Leśnej – Zespół Ochrony Lasu w Radomiu,

Dorota Włosowska – st. referent - Zespół ds. Promocji i Mediów RDLP w Radomiu,

Stanisław Brzeziński - specjalista Służby Leśnej - Wydział Gospodarowania Ekosystemami RDLP w Radomiu,

Paulina Godula - specjalista Służby Leśnej - Wydziału Ochrony Ekosystemów RDLP w Radomiu,

Mirosław Wrona – st. specjalista Służby Leśnej - Wydział Kontroli, Audytu Wewnętrznego i Ochrony Mienia RDLP w Radomiu,

Marta Kuc - specjalista Służby Leśnej – Nadleśnictwo Dobieszyn,

Ewa Szumlińska-Blicharska– specjalista Służby Leśnej – Nadleśnictwo Dobieszyn,

Grzegorz Drela – inżynier nadzoru - Nadleśnictwo Dobieszyn,

Marcin Wiech - inżynier nadzoru - Nadleśnictwo Dobieszyn,

Wojciech Hłopaś – dyrektor BUL i GL Oddział w Radomiu,

Marek Figiel – kierownik delegatury -Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Warszawie Delegatura w Radomiu,

Barbara Miśta – specjalista – Starostwo Powiatowe Białobrzegi,

Halina Stachera – Naczelnik Wydziału Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony Środowiska - Starostwo Powiatowe Białobrzegi,

Postek Krzysztof – zastępca Wójta Gminy Głowaczów,

Dudek Barbara – referent – Gmina Głowaczów,

Strzelczyk Krzysztof – DREW-BUD s.c,

Żarłok Andrzej - „POP” Andrzej Żarłok.

3. Sekretarz

Agata Łukomska – Hłopaś - specjalista Służby Leśnej Wydziału Zarządzania
Zasobami Leśnymi RDLP w Radomiu.

Na podstawie referatu Nadleśniczego i koreferatu Wydziału Zarządzania Zasobami Leśnymi RDLP w Radomiu oraz po przeprowadzonej dyskusji, KZP opracowała założenia do sporządzenia: projektu planu urządzenia lasu wraz z programem ochrony przyrody i prognozą oddziaływania tego planu na środowisko i obszary Natura 2000.

1. Prace siedliskowe w tym fitosocjologiczne.

Nadleśnictwo Dobieszyn posiada operat glebowo-siedliskowy wykonany w 2009 r. zgodnie z instrukcją urządzania lasu (2003r.) przez BULiGL w Radomiu.

Do Projektu Planu Urządzenia Lasu należy przyjąć typy siedliskowe lasu oraz opisy gleb z w/w opracowania.

W związku z rozpoczętą procedurą przejmowania działek od Wojewody Mazowieckiego przez Nadleśnictwo Dobieszyn z PFZ może zaistnieć potrzeba sporządzenia opracowania siedliskowego dla w/w gruntów niemniej jednak realizacja w/w opracowania będzie zależała od powierzchni przejętych przez Nadleśnictwo gruntów.

W roku 2015 wykonano opracowanie fitosocjologiczne dla obszaru Natura 2000 „Łękawica” w zasięgu gruntów będących w zarządzie PGL LP Nadleśnictwa Dobieszyn. Ponadto wraz ze zleceniem prac urządzeniowych zostanie zlecone wykonanie opracowania fitosocjologicznego dla obszaru Natura 2000 „Dolina Dolnej Pilicy” również w zasięgu gruntów zarządzanych przez PGL LP Nadleśnictwo Dobieszyn.

W związku z powyższym do projektu Planu Urządzenia Lasu zbiorowiska roślinne należy przyjąć i wprowadzić do bazy taksatora z istniejącego i planowanego do wykonania opracowania fitosocjologicznego. Dokumentacja zostanie przekazana Wykonawcy.

2. Prace przygotowawcze.

a) Powierzchnia Nadleśnictwa

Według stanu na 01.01.2017 r. grunty Nadleśnictwa Dobieszyn zajmują łączną powierzchnię 15 265,61 ha. W skład Nadleśnictwa wchodzi trzy obręby leśne o powierzchni:

1. Obręb Białobrzegi	- 3 560,79 ha
2. Obręb Dobieszyn	- 6 757,25 ha
3. Obręb Studzianki	- 4 947,57 ha
Ogółem Nadleśnictwo	- 15 265,61 ha

Nadleśnictwo Dobieszyn od północy i zachodu graniczy z Nadleśnictwem Grójec, od wschodu z Nadleśnictwem Garwolin i południowego wschodu z Nadleśnictwem Kozienice, południowego zachodu z Nadleśnictwem Radom.

Według podziału administracyjnego kraju grunty Nadleśnictwa Dobieszyn położone jest w południowej części województwa mazowieckiego, w powiatach białobrzeskim (miasto Białobrzegi i 6 gmin – Białobrzegi, Wyśmierzyce, Stromiec, Stara Błotnica, Radzanów, Promna), kozienickim (3 gminy – Głowaczów, Grabów nad Pilicą, Magnuszew), grójeckim (miasto i gmina Warka), radomskim (gmina Jastrzębia, Jedlińsk).

Tab. 1. Powierzchnia Nadleśnictwa (w ha) z podziałem na obręby leśne. Stan na 01.01.2017 r.

Obręb leśny	Pow. łącznie	Pow. leśna zalesiona	Pow. leśna niezalesiona	Pow. nieleśna	Pow. leśna zw. z gosp. leśną
Białobrzegi	3560,79	3254,17	24,10	197,76	84,76
Dobieszyn	6757,25	6324,82	35,22	206,98	190,23
Sucha	4947,57	4614,15	66,36	150,07	116,99
Nadleśnictwo	15265,61	14193,14	125,68	554,81	391,98

b) ocena podstawowych założeń zagospodarowania przestrzennego regionu dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody, z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz programów ochrony środowiska:

Nadleśnictwo wystosowało w dniu 16.03.2017 r. pisma do urzędów gmin w celu uzyskania informacji dotyczących aktualności planów zagospodarowania przestrzennego dla terenów, na których znajdują się grunty Skarbu Państwa będące w zarządzie Nadleśnictwa Dobieszyn:

- **Gmina Jastrzębia**– Plan zagospodarowania przestrzennego gminy Jastrzębia uchwalony przez Radę Gminy w Jastrzębi Uchwałą Nr 21/93 z dnia 24.11.1993 r. opublikowany w Dz. Urz. Woj. Radomskiego Nr 20 poz. 141 z dnia 30.12.1993 r. z dniem 01.01.2004 r. przestał obowiązywać z mocy prawa.

Obowiązuje uchwalone Uchwałą Rady Gminy w Jastrzębi Nr 37/2000 z dnia 28.11.2000r. studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jastrzębia (nie stanowi prawa miejscowego).

Obowiązuje uchwalony Uchwałą nr 48/2003 Rady Gminy w Jastrzębi z dnia 30.09.2003r. miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego na terenie działek nr 1168 i 1169/1 położonych w sołectwie Bartodzieje.

- **W Gminie Warka obowiązują następujące dokumenty:**

- miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego terenu położonego przy ulicy Gośniewskiej w Warce zatwierdzony Uchwałą Rady Miejskiej w Warce Nr V/35/03 z dnia 24 stycznia 2003r. (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 57. poz. 1485 z dn. 27.02.2003r),
- miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego obszaru „Winiary” w mieście Warka, składający się z dwóch enklaw: Obszaru „A” i Obszaru „B” zatwierdzony Uchwałą Rady Miejskiej w Warce Nr XLII/438/01 z dnia 22 czerwca 2001r. (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2001r. Nr 158.poz. 2295 z dn. 01.08.2001r),
- miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego miasta Warka p.n. „Cmentarna” zatwierdzony Uchwałą Rady Miejskiej w Warce Nr XLII/437/01 z dnia 22 czerwca 2001r. (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2001r. Nr 158.poz. 2294)
- miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego miasta Warka p.n. „Cierniewskiego” zatwierdzony Uchwałą Rady Miejskiej w Warce Nr XIV/152/03 z dnia 28 .11.2003r. (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2003r. Nr 309.poz. 8502
- zmiana miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego „Cmentarna” zatwierdzonego Uchwałą Rady Miejskiej w Warce Nr XXXII/215/08 z dnia 30.10.2008r. (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2008r. Nr 219.poz. 9458) -
- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla miasta i gminy Warka uchwalony Uchwałą Nr XII/129/99 Rady Miejskiej w Warce z dnia 24 czerwca 1999r.

- uchwała Nr XLVII/322/13 Rady Miejskiej w Warce z dnia 18 grudnia 2013 r. *w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Warka*
- uchwała Nr XII/58/15 Rady Miejskiej w Warce z dnia 30 czerwca 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Warki w rejonie ul. Cmentarnej, ul. K. Pułaskiego i ul. Ledóchowskiego
- uchwały Nr X/81/11 z dnia 30 czerwca 2011 r. w sprawie przystąpienia do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Warka pn. „Ciemniewskiego” w obrębie ulic: Ks. Ciemniewskiego i Puławskiej.
- **Gmina Głowaczów** nie posiada MPZP obowiązującym dokumentem jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Głowaczów zatwierdzone Uchwałą Rady Gminy Głowaczów Nr XXIII/185/2000 z dnia 28.12.200 r.
- **Gmina Stara Błotnica** nie posiada MPZP obowiązującym dokumentem jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Stara Błotnica zatwierdzone Uchwałą nr X.177199 Rady Gminy w Starej Błotnicy z dnia 16.12.1999 r.
- **Gmina Radzanów** nie posiada aktualnie obowiązującego MPZP a jedynie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Radzanów (Uchwała Nr VI/34/99 Rady Gminy w Radzanowie z dnia 23 sierpnia 1999 r)
- Na terenie **Gminy Stromiec** obowiązuje MPZP zatwierdzony uchwałą Rady Gminy Stromiec nr XiV/63/2003 z dnia 11 grudnia 2003 r. Tekst uchwały wraz z częścią graficzną można znaleźć na stronie <http://www.ugstromiec.pl/index.php/miejscowy-plan-zagospodarowania-przestrzennego-w-gminie.html>
- **Gmina Grabów nad Pilicą** nie posiada żadnych ważnych planów zagospodarowania przestrzennego
- W **Gminie Wyśmierzyce** obowiązują następujące dokumenty:
 - Studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Wyśmierzyce zatwierdzony Uchwałą Nr XXXV/179/02 Rady Miejskiej w Wyśmierzycach z dnia 25 czerwca 2002 r
 - Uchwała Nr XIV/52/07 Rady Miejskiej w Wyśmierzycach z dnia 4 grudnia 2007 r w sprawie przystąpienia do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Wyśmierzyce.
 - MPZP obejmujący obszar działki o numerze ewidencyjnym 1863 w mieście Wyśmierzyce zatwierdzony Uchwałą NR XXIII/81/2008 Rady Miejskiej w Wyśmierzycach z dnia 30 października 2008 r (z późniejszymi zmianami).
- Wykaz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenie **miasta i gminy Białobrzegi** przedstawia się następująco:
 - Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Białobrzegi, obejmujący działki nr 2100, 2114/1, 2084/11 i 1084/12 o łącznej powierzchni 0,1688 ha w Białobrzegach przy ulicy Reymonta zatwierdzony uchwałą Rady Miasta i Gminy Białobrzegi Nr XLIII/326/2014 z dnia 29.08.2014 r. ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego z 2014 r. poz. 9833.
 - Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru gminy Białobrzegi dla terenów położonych w miejscowości Szczyty i Mikówka,

- Gmina Białobrzegi zatwierdzona uchwałą NR XI/77/2011 Rady Miasta i Gminy Białobrzegi dnia 30 września 2011r. ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego z 2011r. Nr 212, poz. 6396.
- Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla miasta Białobrzegi, dla terenów zielonych położonych w Białobrzegach przy ul. Spacerowej i Mikowskiej zatwierdzona uchwałą NR XIV/105/2012 Rady Miasta i Gminy Białobrzegi dnia 21 lutego 2012r. ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego z 2012r. poz. 2676.
 - Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Białobrzegi, obejmująca działkę nr 1243/123 położoną w Białobrzegach przy ulicy Rzemieślniczej zatwierdzona uchwałą NR IV/20/2011 Rady Miasta i Gminy Białobrzegi z dnia 18 stycznia 2011r. ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego z 2011r. Nr 30, poz. 981.
 - Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Białobrzegi, obejmująca tereny położone w miejscowości Białobrzegi w południowo-zachodniej części miasta w rejonie ul. Młynarskiej (tereny osiedla Borki) zatwierdzona uchwałą Rady Miasta i Gminy Białobrzegi Nr IV/19/2011 z dnia 18 stycznia 2011 r. (Dz. Urz. woj. mazowieckiego z 2011r. Nr 30, poz. 980 ze zm. Dz. Urz. z 2011r. Nr 96 poz. 3081).
 - Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Białobrzegi na obszarze sołectwa Kamień zatwierdzony uchwałą Rady Miasta i Gminy Białobrzegi Nr XXXVI/2006 z dnia 27.04.2006r. (Dz. Urz. woj. mazowieckiego Nr 107, poz. 3517)
 - Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części gminy Białobrzegi zatwierdzony uchwałą Rady Miasta i Gminy Białobrzegi Nr XV/82/2004 z dnia 02.03.2004 r. (Dz. Urz. woj. mazowieckiego Nr 68, poz. 1726 ze zmianami Dz. Urz. z 2006 r. Nr 61, poz.1939)
 - Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Białobrzegi zatwierdzony uchwałą Rady Miasta i Gminy Białobrzegi Nr XV/81/2004 z dnia 02.03.2004 r. (Dz. Urz. woj. mazowieckiego Nr 68, poz. 1725 ze zm. Dz. Urz. z 2006 r. Nr 61, poz. 1938)

Powiat grójecki posiada Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Grójeckiego do roku 2022 przyjęty Uchwałą Rady Powiatu Grójeckiego Nr XXXIV/212/2017 z dnia 14 lutego 2017r.

Sejmik Województwa Mazowieckiego 24 stycznia 2017 r. podjął uchwałę nr 3/17 w sprawie Programu ochrony środowiska dla Województwa Mazowieckiego do roku 2022 (POŚ WM 2022) wraz z prognozą oddziaływania na środowisko tego dokumentu.

Wykonawca w projekcie planu urządzenia lasu uwzględni zapisy dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody określone w w/w planach i dokumentach dotyczących zagospodarowania przestrzennego oraz programach ochrony środowiska. Sposób uwzględnienia powinien być przedstawiony przez Wykonawcę PUL na posiedzeniu NTG.

Wykonawca planu urządzenia lasu stosownie do nowych okoliczności powstałych po KZP, dokona aktualizacji informacji przedstawionych w niniejszym punkcie, a po akceptacji przez NTG, zamieści je w opisie ogólnym nadleśnictwa.

W przypadku rozpoczętej procedury wyłączenia gruntu z produkcji leśnej oraz planowanych zmian przeznaczenia (na cele nierolnicze i nieleśne) Wykonawca uwzględni zmiany po zakończeniu procedur i uzyskaniu stosownych decyzji.

c) Korekta lasów ochronnych.

Zgodnie z obowiązującą Decyzją Ministra Środowiska, znak DL-lpn-612-13/35394/10/JŁ z dnia 26 lipca 2010 r., powierzchnia lasów ochronnych w Nadleśnictwie Dobieszyn obejmuje 3 354,01 ha. Wyszczególniono następujące kategorie lasów ochronnych:

Lp.	Kategorie ochronności	Powierzchnia (ha)	% pow. N-twa
1	Rezerваты	102,97	0,72
2.1	Lasy glebochronne	804,40	5,62
2.2	Lasy wodochronne	1 741,70	12,18
2.3	Lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody	328,14	2,29
2.4	Lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody, glebochronne	0,85	0,01
2.5	Lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody, wodochronne	348,01	2,43
2.6	Lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej	46,83	0,33
2.7	Lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, wodochronne	48,54	0,34
2.8	Lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, cenne fragmenty rodzimej przyrody	16,82	0,12
2.9	Lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, cenne fragmenty rodzimej przyrody, wodochronne	13,45	0,09
2.10	Lasy znajdujące się na stałych powierzchniach badawczych i doświadczalnych	4,09	0,03
2.11	Lasy znajdujące się na stałych powierzchniach badawczych i doświadczalnych, wodochronne	1,18	0,01
	Razem lasy ochronne	3 354,01	23,45

RDOŚ w Warszawie wydał nowe decyzje jak niżej:

- Decyzja RDOŚ w Warszawie WPN-I.6442.17.2014.AD.2 z dnia 23 grudnia 2014r. dot. likwidacji strefy ochrony ostoi bociana czarnego w l-ctwie Turno,
- Decyzja RDOŚ w Warszawie WPN-I.6442.4.2015.AD.3 z dnia 31 grudnia 2015r. dot. ustalenia dla bielika strefy ochrony ostoi w l-ctwie Sucha,
- Decyzja RDOŚ w Warszawie WPN-I.6442.4.2015.AD.4 z dnia 31 grudnia 2015r. dot. ustalenia dla bociana czarnego strefy ochrony ostoi w l-ctwie Ksawerów,

Niemniej jednak Wykonawca w ramach przygotowania projektu Planu Urządzenia Lasu dokona jedynie aktualizacji kategorii ochronności oraz powierzchni bez sporządzania nowego wniosku o uznanie lasów za ochronne. W przypadku konieczności uzupełnienia lokalizacji lasów ochronnych Wykonawca przygotuje wykaz i mapy do wniosku uzupełniającego do uznania lasów ochronnych zgodnie z obowiązującym Zarządzeniem Dyrektora Generalnego.

Do lasów ochronnych kategorii „Lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody” należy włączyć w uzgodnieniu z Nadleśnictwem m.in. siedliska Bs, BMb, LMb oraz Ol w wariantcie wilgotności 3, ponadto w szczególnych przypadkach Ll i OlJ. Do tej kategorii ochronności należy włączyć również siedliska przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym.

d) Drzewostany czasowo wyłączone z użytkowania głównego.

Na podstawie obowiązującej w RDLP Radom procedury Nadleśniczy Nadleśnictwa Dobieszyn Decyzją nr 19/2014 (ZnZG-7032-1-14 z dnia 30.12.2014r. wyłączył z użytkowania powierzchnie leśne w l-ctwach Turno (45,75 ha) i Trzebień (0,44 ha).

W/w powierzchnie Nadleśnictwo zweryfikuje zgodnie z obowiązującą procedurą w RDLP i przekaze Wykonawcy projektu PUL.

Również po zakończeniu prac taksacyjnych może zaistnieć potrzeba wyłączenia lasów z użytkowania, w związku z powyższym Wykonawca wskaże ewentualne nowe lokalizacje takich powierzchni a Nadleśnictwo przeprowadzi procedurę wyłączenia gruntów z użytkowania zgodnie z obowiązującymi w RDLP wytycznymi tj. przed Naradą Techniczno-Gospodarczą.

Drzewostany te należy odpowiednio ująć w projekcie planu urządzenia lasu tzn.:

- umieścić wykaz w Programie Ochrony Przyrody (POP);
- nie projektować wskazówki użytkowania rębego, przedrębego i pielęgnacji lasu;
- w opisach taksacyjnych tych drzewostanów należy zamieścić odpowiednią adnotację np.: „WZUDN” w bloku informacji różne.

Wstępny wykaz takich drzewostanów Nadleśnictwo sporządzi do marca 2018 r. natomiast **do końca 2018 r. przeprowadzi procedurę wyłączenia gruntów z użytkowania** w oparciu o obowiązujące przepisy w RDLP. Listę wyznaczonych drzewostanów przekaze wyłoniemu Wykonawcy.

3. Formy przekazania bazy danych SILP dla potrzeb urządzenia lasu oraz danych geodezyjnych i geometrycznych.

Nadleśnictwo posiada mapy gospodarcze w skali 1:5000 w formacie A1 (razem 62 szt.) wykonane dla: Obrębu Białobrzegi o następujących numerach 1-8, 9 cz.1, 9 cz.2, 10-16, dla Obrębu Dobieszyn o następujących numerach 1, 2 cz.1, 2 cz.2, 3, 4, 5 cz.1, 5 cz.2, 6, 7, 8 cz.1, 8 cz.2, 9, 10, 11 cz.1, 11 cz. 2, 12 cz.1, 12 cz.2, 13-18, 19. Cz1, 19 cz.2 dla Obrębu Studzianki o następujących numerach 1-16, 17 cz.1, 17cz. 2, 18, 19.

Nadleśnictwo posiada leśną mapę numeryczną zgodną ze standardem LMN opisanym w rozdziale VII, części I obowiązującej Instrukcji Urządzania Lasu. LMN Nadleśnictwa Dobieszyn zostanie zaktualizowana wg stanu na 01.01.2018 r. oraz udostępniona Wykonawcy Planu Urządzenia Lasu w wersji elektronicznej, mapa ta zostanie wykorzystana do prac terenowych.

Ewidencja gruntów, budynków i lokali prowadzona jest na podstawie Zarządzenia nr 67 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 17 lipca 2001 roku. Wykaz działek i użytków gruntowych oraz dokumentacja kartograficzna będzie sporządzona wg stanu na dzień 31.12.2017 r. zgodnie z ewidencją gruntów prowadzoną przez starostwa na dzień 31.12.2017 r. i wykonana w terminie do 31.03.2018 r.

Nadleśnictwo Dobieszyn w terminie do końca marca 2018 r., przekaze materiały geodezyjne w formie wydruków i plików elektronicznych na nośniku CD/DVD, przekazana dokumentacja powinna zawierać:

- aktualny rejestr gruntów (z użytkami) wydrukowany z bazy SILP zgodny z ewidencją państwową,
- mapy ewidencyjne z aktualnymi konturami i numeracją działek oraz użytków gruntowych wraz z ich opisem,
- aktualną bazę geometryczną działek, użytków i graniczników w formacie warstwy *.shp.

Datę 01.06.2019 r. należy przyjąć, jako termin, po którym zmiany ewidencyjne gruntów wnoszone przez Nadleśnictwo będą dokonywane w szczególnie uzasadnionych

przypadkach, wynikających z potrzeb postępowania administracyjnego. **Do Projektu Planu Urządzenia Lasu należy przyjąć dane ewidencyjne zgodnie z wykazami działek i użytków gruntowych przekazanego protokółarnie Wykonawcy w formie wydrukowanego rejestru podpisanego przez Nadleśniczego.**

Przekazane przez Nadleśnictwo materiały geodezyjne powinny uwzględniać przejęte działki od Wojewody Mazowieckiego. W przypadku stwierdzenia gruntów niezgodnych z ewidencją Nadleśnictwo dokona ich przeklasyfikowania i przekaze Wykonawcy wraz z całą dokumentacją geodezyjną.

Nadleśnictwo przekaze Wykonawcy planu urządzenia lasu na nośnikach CD aktualną bazę danych wyeksportowaną z SILP (wysyłanie plików do TAKSATORA) oraz bazę geometryczną w standardzie LMN.

Nadleśnictwo przekaze wykaz ustanowionych służebności gruntowych pod liniami energetycznymi wraz z szerokościami służebności w celu określenia ich przebiegu oraz powierzchni wydzielen. Przy wykreślaniu tych obiektów należy wykorzystać dane z BDOT.

Ponadto Nadleśnictwo przekaze Wykonawcy numery inwentarzowe budynków, budowli oraz dróg będących w ewidencji Nadleśnictwa wraz ze szczegółową lokalizacją przypisaną do konturu *.shp. Wykonawca wniesie numery inwentarzowe do przekazywanej bazy (geometrycznej) Nadleśnictwa.

W Projekcie Planu Urządzenia Lasu należy przyjąć dane zgodne z państwową ewidencją gruntów i budynków – według stanu ewidencyjnego na dzień 31 grudnia 2019 r.

4. Korekta podziału powierzchniowego.

Obecna numeracja i liczba oddziałów przedstawia się następująco:

- Obręb Białobrzegi (162 oddziały): 1-8, 8A, 9-20, 20A, 21-43, 43A, 44-93, 93A, 94, 95, 95A, 95B, 95C, 96-121, 121A, 121B, 122-153;
- Obręb Dobieszyn (250 oddziałów): 1-9, 9A, 10-14, 14A, 14B, 15-17, 17A, 18-21, 21A, 21B, 21C, 21D, 22-105, 105A, 106-115, 115A, 116-129, 129A, 130-167, 167A, 168, 168A, 168B, 168C, 169-221, 221A, 221B, 221C, 222-232;
- Obręb Studzianki (198 oddziałów): 1-7, 7A, 9, 9A, 10-14, 17-21, 21A, 22-38, 38A, 38B, 39-51, 51A, 51B, 51C, 52-70, 70A, 70B, 70C, 71-147, 147A, 147B, 148-160, 160A, 160B, 161-171, 171A, 172-176, 176A, 176B, 176C, 176D, 176F, 177, 177A, 177B, 177C.

Łącznie liczba oddziałów wynosi 610. Nie przewiduje się zmian w numeracji oddziałów. Należy zachować przyjętą dotychczasową numerację oddziałów podział przyjęty w IV rewizji planu urządzenia lasu.

Zmiany mogą dotyczyć jedynie przyporządkowania wydzielen do poszczególnych oddziałów, w związku z ewentualnym przejęciem gruntów od Wojewody Mazowieckiego. Grudzień 2018 r. jest ostatecznym terminem przekazania materiałów z przejęcia, celem uwzględnienia ich w PUL.

5. Oznaczenie niewyraźnych granic wyłączeń oraz ujmowania, w planie urządzenia lasu, gruntów stanowiących współwłasność.

Granice pododdziałów powinny być wyraźne i łatwe do identyfikacji w terenie, dlatego należy je oznaczyć na wlotach, wylotach i skrzyżowaniach „obrączkami” wykonywanymi na korze – bez jej zdrapywania (na wysokości około 1,5 m) oraz znakami

kierunkowymi farbą koloru niebieskiego.

Przy projektowaniu podziału wewnętrznego na pododdziały w ramach taksacji lasu należy przyjąć zasadę tworzenia jak największych pododdziałów. W celu uniknięcia nadmiernego rozdrobnienia wydziałów drzewostanowych należy odstąpić od rygorystycznego tworzenia pododdziałów na podstawie kryterium siedliskowego i przyjąć jako podstawową zasadę przy tworzeniu pododdziałów konieczność zastosowania odmiennego postępowania gospodarczego. Jednocześnie informacje o występujących w pododdziale innych typach siedliskowych lasu należy przedstawiać w bloku informacje różne, podając ich procentowy udział i lokalizację.

Jako podstawę do tworzenia pododdziałów w Obszarach Natura 2000 posiadających zatwierdzony PZO przyjąć zasięg siedlisk przyrodniczych (lokalizację) wykazanych w zatwierdzonym PZO.

Opis siedlisk punktowych niestanowiących odrębnych pododdziałów należy zamieścić w informacjach różnych podając kod siedliska, lokalizację (np. SW) i procent powierzchni wydzielenia zajmowanego przez to siedlisko.

Poza tym wyodrębnienie pododdziałów powinno odbywać zgodnie z wytycznymi zawartymi m.in. w § 15 IUL.

Na terenie Nadleśnictwa nie występują grunty we współwłasności.

Nadleśnictwo nie przewiduje innego niż w § 16 IUL oznaczenia w terenie tych gruntów.

6. Wykorzystanie zdjęć lotniczych do planu urządzenia lasu.

Na potrzeby urządzenia lasu będzie zlecone wykonanie zdjęć lotniczych oraz sporządzenie ortofotomapy, obejmujące zasięg terytorialny Nadleśnictwa. Ortofotomapa zostanie przekazana Wykonawcy celem wykorzystania jej do prac urządzeniowych.

Ortofotomapa stanowi materiał pomocniczy do celów taksacyjnych oraz kontroli jakości ich wykonania w szczególnych przypadkach może stanowić podstawę tworzenia wyłączeń drzewostanowych oraz opisywania niektórych cech taksacyjnych.

7. Ujmowanie cech drzewostanów w planie urządzenia lasu, w tym cech „inne”.

Cechy drzewostanów Wykonawca zaktualizuje i opíše zgodnie z § 26 Instrukcji Urządzania Lasu wykorzystując materiały przekazane przez Nadleśnictwo. Nadleśnictwo prześle wykonawcy następujące wykazy:

- gospodarczych drzewostanów nasiennych,
- upraw pochodnych,
- drzewostany z zalesień porolnych,
- drzewostany z naturalnego odnowienia,
- uporczywych pędraczysk,
- wyników powszechnej inwentaryzacji przyrodniczej
- drzewostanów z cechami opisanymi w IV rewizji pul.

Nadleśnictwo prześle wykonawcy wykaz drzewostanów wraz z ich cechami opisanymi w IV rewizji Planu Urządzenia Lasu.

Dla upraw i młodników pochodzących z odnowień naturalnych i sztucznych, jednocześnie należy kodować dwie cechy zarówno drzewostan z pochodzenia naturalnego jak i sztucznego. Kwalifikowanie do odnowienia naturalnego powinno być zgodne z przekazanymi przez Nadleśnictwo wytycznymi w tym zakresie wdrożonymi na podstawie odpowiedniego zarządzenia.

Wykonawca sporządzi wykaz cech drzewostanów, który następnie zostanie przekazany Nadleśnictwu wraz z próbnymi wydrukami opisów taksacyjnych. Wspomniany wykaz podlegać będzie uzgodnieniu z Nadleśnictwem.

8. Priorytety dotyczące przebudowy drzewostanów.

Przebudowę drzewostanów należy projektować zgodnie z § 40 Instrukcji Urządzania Lasu, przyjmując następującą hierarchię kwalifikowania drzewostanów do przebudowy:

pełnej, rozpoczynanej przy zastosowaniu użytkowania rębego w I 10 leciu – grupa A:

- drzewostany trwale uszkodzone (w zasadzie ponad 50% uszkodzeń) powinny być kwalifikowane do pilnej pełnej przebudowy, z wyjątkiem tych, które stanowią pożądane zbiorowiska zastępcze w skrajnych warunkach rozwoju lasu, w szczególności na glebach skażonych lub zdewastowanych,
- drzewostany niezgodne rębne,

pełnej, rozpoczynanej w I 10-leciu bez zastosowania użytkowania rębego z wykorzystaniem odnowień wyprzedzających rębnię przewidywaną w następnym 10-leciu oraz odpowiednich trzebieży przekształceniowych – grupa B:

- drzewostany niezgodne przedrębne, z jakością techniczną,
- uszkodzone przez wiatr lub okresowo podtapiane, jak wyżej, ale o mniejszej skali uszkodzeń (trwale uszkodzenia w stopniu średnim).

9. Zwiększenie powierzchni do odnowienia w KO i KDO z tytułu uszkodzeń podczas cięć rębnych.

Nie należy zwiększać powierzchni do odnowienia w KO z tytułu uszkodzeń podczas cięć rębnych, ze względu na niewielki ich rozmiar w Nadleśnictwie Dobieszyn.

10. Dodatkowy pomiar drewna martwego.

Wykonawca dokona pomiaru drewna martwego, na co 10 powierzchni próbnej zgodnie z metodyką pomiaru opisaną w § 62 IUL. Ponadto wykona zestawienia i tabele przewidziane w tym zakresie w IUL (tab. nr XXI) oraz opisie w formie odrębnego rozdziału w Programie Ochrony Przyrody wyniki inwentaryzacji (pomiaru drewna martwego). Ponadto wykonawca uwzględni wytyczne i wskazania w tym zakresie, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów Natura 2000 i siedlisk przyrodniczych.

Losowanie powierzchni próbnych do pomiaru drewna martwego zostanie wykonane automatycznie w programie TAKSATOR w wielkości 10% w każdej warstwie gatunkowo wiekowej. Pomiary drewna martwego wykonywane podczas Wielkoobszarowej Inwentaryzacji Stanu Lasu należy uwzględnić jedynie jako punkt odniesienia w części opisowej dla Nadleśnictwa.

Powierzchnie do pomiaru drewna martwego należy „trwale” oznaczyć poprzez wymalowanie na drzewie centralnym opaski koloru niebieską linią przerywaną. Ponadto wykonawca prześle wykaz powierzchni wraz lokalizacją (współrzędne GPS), na których dokonano inwentaryzacji drewna martwego w celu prowadzenia monitoringu na w/w powierzchniach przez Nadleśnictwo.

11. Wymagania dotyczące sporządzania i wydruku map.

Wydruki map z bazy geometrycznej należy wykonać zgodnie z **Instrukcją techniczną sporządzania wydruków map leśnych- zamieszczonej w 3 części IUL:**

- mapy gospodarcze w skali 1 : 5000
 - mapy gospodarcze – w formie atlasów A4 dla Nadleśnictwa, dla RDLP w formie wydruków A1 z naniesionymi działkami zrębowymi,
- mapy gospodarczo-przeglądowe w skali 1:10000
 - mapa gospodarczo-przeglądowa drzewostanów i projektowanych cięć – 1 komplet dla leśnictw złożone i oprawione w twarde okładki koloru zielonego z wytłoczonym złotym opisem,
- mapy przeglądowe w skali 1 : 25000 z podziałem na obręby leśne:
 - mapa przeglądowa drzewostanów – 3 komplety,
 - mapa przeglądowa siedlisk leśnych – typy siedliskowe lasu – 3 komplety,
 - mapa przeglądowa cięć rębnych – 3 komplety,
 - mapa przeglądowa obszarów chronionych nadleśnictwa i funkcji lasu – 3 komplety,
 - mapa przeglądowa gospodarki łowieckiej – 2 komplety,
 - mapa przeglądowa ochrony lasu – 2 komplety,
 - mapa przeglądowa nasiennictwa i selekcji – 2 komplety,
 - mapa przeglądowa zagospodarowania rekreacyjnego w nadleśnictwie – 2 kompl.,
 - mapa przeglądowa walorów przyrodniczo-kulturowych - 4 komplety (w tym do wyciągów z Programu Ochrony Przyrody - 1 kompl.),
- mapy sytuacyjne i sytuacyjno-przeglądowe w skali 1: 50000:
 - mapa sytuacyjno-przeglądowa ochrony przeciwpożarowej lasu - 5 egzemplarzy,
 - mapa sytuacyjna obszaru w granicach terytorialnego zasięgu Nadleśnictwa - 3 egzemplarze.

Ponadto Wykonawca w ramach zlecenia wykona:

- wykonanie numerycznego modelu terenu oraz warstw pochodnych (warstwic) na podstawie przekazanych przez zleceniodawcę danych ze skaningu laserowego ISOK;
- mapy gospodarczo-przeglądowe rozmieszczenia wybranych (uzgodnionych z Nadleśnictwem) gatunków roślin chronionych z lokalizacją siedlisk przyrodniczych w skali 1:10 000 dla leśnictw – 1 komplet,
- mapy gospodarczo-przeglądowe w skali 1:10000 dla leśnictw „czyste” – 3 komplety,
- mapy przeglądowe obrębów leśnych w skali 1:25000 „czyste” - 5 kompletów,
- mapa sytuacyjna obszaru w granicach terytorialnego zasięgu Nadleśnictwa w skali 1:50000 „czyste” - 3 egzemplarze,
- mapa sytuacyjna obszaru w granicach terytorialnego zasięgu Nadleśnictwa z naniesionymi obwodami łowieckimi skali 1:50000 - 1 egzemplarz,
- mapa sytuacyjna obszaru w granicach terytorialnego zasięgu Nadleśnictwa z naniesionym zasięgiem leśnictw w skali 1:50000 - 3 egzemplarze,
- mapy sytuacyjne zagospodarowania rekreacyjnego w skali 1:50000, - 2 egzemplarze
- mapa przeglądowa z obiektami archeologicznymi w skali 1:25000 (z klauzulą niejawności) – 1 komplet.

Do Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko i Obszar Natura 2000 należy wykonać:

- mapę z prognozą oddziaływania projektu planu urządzania lasu na środowisko i obszary Natura 2000 w skali 1:25000 – 5 kompletów,
- mapę z prognozą oddziaływania projektu PUL na środowisko i obszary Natura 2000 z naniesionymi działkami zrębowymi, bez zaznaczania lasów ochronnych w skali 1:25000 - 1 komplet (do opiniowania projektu PUL - dla RDOŚ).

W zakresie umieszczenia w treści wydruków map, warstw fakultatywnych określonych w instrukcji urządzenia lasu część III, Zamawiający po analizie próbnych map przedstawionych przez Wykonawcę podejmie decyzję w tym zakresie. Wykonanie próbnych map i umieszczenie warstw fakultatywnych na wydrukach map docelowych nie podlega dodatkowemu wynagrodzeniu.

12. Podział na obręby leśne i leśnictwa.

Nadleśnictwo podzielone jest na 3 obręby leśne oraz dziesięć leśnictw (2 w obrębie Białobrzegi, 5 w obrębie Dobieszyn oraz 3 w obrębie Studzianki). W Obrębie Dobieszyn zlokalizowane jest Gospodarstwo Szkółkarskie „Ksawerów”. Obowiązujący podział na obręby leśne i leśnictwa z przyporządkowaniem oddziałów przedstawia tabela poniżej.

Obręb	Leśnictwo	Numer leśnictwa	Powierzchnia (ha)	Oddziały
Białobrzegi	Turno	01	2017,88	1-8, 8A, 9-20, 20A, 21-43, 43A, 44-52, 54-56, 59-63, 66-93, 93A, 121A
	Sucha	03	1542,91	53, 57, 58, 64, 65, 94, 95, 95A, 95B, 95C, 96-121, 121B, 122-153
Razem Obręb Białobrzegi			3560,79	1-8, 8A, 9-20, 20A, 21-43, 43A, 44-93, 93A, 94, 95, 95A, 95B, 95C, 96-121, 121A, 121B, 122-153;
Dobieszyn	Winiary	04	1247,57	1-9, 9A, 10-14, 14A, 14B, 15-17, 17A, 18-21, 21A, 21B, 21C, 21D, 24, 25, 28-32, 35-40, 43-48
	Kępa Niemojewska	05	1166,84	22, 23, 26, 27, 33, 34, 41, 42, 49-82
	Ksawerów	06	1507,03	83-105, 105A, 106-115, 115A, 116-129, 129A
	Zawady	07	1440,28	130-145, 148-152, 157-160, 168, 168A, 168B, 168C, 169-173, 181-185, 193-196, 204-206, 214, 215, 220, 222-229
	Grabowy Las	08	1395,53	146, 147, 153-156, 161-167, 167A, 174-180, 186-192, 197-203, 207-213, 216-219, 221, 221A, 221B, 221C, 230-232
Razem Obręb Dobieszyn			6757,25	1-9, 9A, 10-14, 14A, 14B, 15-17, 17A, 18-21, 21A, 21B, 21C, 21D, 22-105, 105A, 106-115, 115A, 116-129, 129A, 130-167, 167A, 168, 168A, 168B, 168C, 169-221, 221A, 221B, 221C, 222-232;
Studzianki	Trzebień	09	1646,87	1-7, 7A, 9, 9A, 10-14, 17-21, 21A, 22-24, 24A, 25-32, 39-50, 65-70, 70A, 85-91, 114-118, 145
	Studzianki	11	1632,92	51, 51A, 51B, 51C, 52-54, 54B, 55, 56, 70B, 70C, 71-76, 92-104, 119-135, 146-147, 147A, 147B, 148, 158-160, 160A, 160B, 168-171, 171A, 172-176, 176A, 177, 177A
	Strzyżyna	12	1667,78	33-38, 38A, 38B, 57-64, 77-84, 105-113, 136-144, 149-157, 161-167, 176B, 176C, 176D, 176F, 177B, 177C

Razem Obręb Studzianki	4947,57	1-7, 7A, 9, 9A, 10-14, 17-21, 21A, 22-38, 38A, 38B, 39-51, 51A, 51B, 51C, 52-70, 70A, 70B, 70C, 71-147, 147A, 147B, 148-160, 160A, 160B, 161-171, 171A, 172-176, 176A, 176B, 176C, 176D, 176F, 177, 177A, 177B, 177C
Razem Nadleśnictwo	15265,61	

Ostateczny podział na leśnictwa Nadleśnictwo przekaze Wykonawcy planu urządzenia lasu w terminie do 30 czerwca 2019 r.

13. Obszary zagrożone uporczywym występowaniem szkod.

W roku 2009 wystąpiła intensywna rójka imago chrabąszczy *Melolontha* spp. obejmująca część obrębu Studzianki. W jej efekcie stwierdzono w kolejnych latach znaczny wzrost ilości pędraków w glebie oraz istotne szkody w odnowieniach. W 2013 roku w czasie kolejnej rójki przeprowadzony został zabieg chemicznego (lotniczego) i mechanicznego ograniczania populacji chrabąszczy na łącznej powierzchni 670 ha. Pomimo wysokiej skuteczności zabiegu w ciągu kolejnych lat nastąpił wzrost populacji chrabąszcza majowego i kasztanowca oraz zwiększyła się powierzchnia szkod w wyniku żerów wraz z wykazaniem tendencji do opanowywania nowych terenów w obrębie Studzianki.

Wyniki analizy kontroli występowania szkodników korzeni przeprowadzonej w 2016 roku na terenie nadleśnictwa Dobieszyn wykazały, iż w 2016 roku żerowały najstarsze, trzyletnie stadia pędraka ze szczepu 2013-17. Wiosną 2017 roku na terenie obrębu Studzianki wystąpiła rójka imago, której efektem będzie ekspansja chrabąszczy na nowe tereny. Ponadto intensywne żerowanie imago doprowadzi do silnej defoliacji drzewostanów liściastych. W takiej sytuacji konieczne będzie wykonanie wielkopowierzchniowego zabiegu ograniczania liczebności imagines chrabąszczy. Nadleśnictwo przekaze wykaz drzewostanów objętych uporczywymi szkodami, a Wykonawca Projektu Planu Urządzenia Lasu na etapie taksacji uwzględni przekazane materiały.

Na terenie Nadleśnictwa występują uporczywe pędraczyska kwalifikujące je do gospodarstwa specjalnego w związku z powyższym Komisja Założeń Planu widzi potrzebę złożenia wniosku do DGLP o zakwalifikowanie takich powierzchni do gospodarstwa specjalnego.

Ponadto proponuje się aby na mapie ochrony lasu zaznaczyć historyczne miejsca występowania brudnicy mniszki.

14. Terminy i kontrole prac urządzeniowych.

Zgodnie z Zarządzeniem Nr 63 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 13.08.2002 r. prace taksacyjne będą kontrolowane i dokumentowane na bieżąco przez przedstawicieli RDLP w Radomiu w obecności przedstawicieli Nadleśnictwa Dobieszyn oraz Wykonawcy projektu Planu Urządzenia Lasu.

Wykonawca przedstawi wstępne wydruki opisów taksacyjnych i wskazań gospodarczych celem weryfikacji i dokonania ewentualnych wyjaśnień. Weryfikację opisów taksacyjnych i wskazań gospodarczych przez pracowników Nadleśnictwa należy przeprowadzić w przeciągu 1 miesiąca od chwili ich przekazania.

15. Forma oprawy opisów taksacyjnych, elaboratu i map, w tym map dodatkowych oraz formy przekazania programu ochrony przyrody z uwzględnieniem danych wrażliwych.

W skład projektu planu urządzenia lasu powinny wejść:

- opis ogólny Nadleśnictwa (wydruk i plik), w tym zestawienie powierzchni lasów i gruntów przeznaczonych do zalesienia – oprawa twarda koloru zielonego z wytłoczonym złotym opisem (etykietą) - opisy w ilości 3 egzemplarzy w tym jeden z mapami włożonymi w kieszeń z przeznaczeniem dla DGLP i MŚ,
- program ochrony przyrody stanowić będzie rozdział opisu ogólnego,
- opisy taksacyjne dla obrębów wraz z tabelami i wykazami (wydruk i plik) - oprawa twarda koloru zielonego z wytłoczonym złotym opisem (etykietą) – 2 komplety dla obrębów leśnych z przeznaczeniem dla RDLP i Nadleśnictwa,
- plany zagospodarowania lasu (oprawione razem - oprawa twarda koloru zielonego z wytłoczonym złotym opisem (etykietą): wykazy projektowanych cięć rębnych, przedrębnych i wykazy projektowanych zadań z hodowli lasu dla obrębów leśnych 1 komplet - dla Nadleśnictwa,
- wykazy projektowanych cięć rębnych dla obrębów leśnych - bindowany - 2 komplety, z przeznaczeniem dla: DGLP w Warszawie oraz MŚ – 1 komplet, RDLP w Radomiu - 1 komplet,
- operat urządzenia lasu dla leśnictw – oprawa twarda koloru zielonego z wytłoczonym złotym opisem (etykietą) - zawierający wyciągi:
 - z opisów taksacyjnych,
 - wykazów projektowanych cięć rębnych,
 - wykazów projektowanych cięć przedrębnych,
 - wykazów zadań z hodowli lasu.
- wyciągi z Programu Ochrony Przyrody 1 egzemplarz (RDOŚ w Warszawie) - bindowany + mapy w opisanych teczkach,

Wykonawca prześle bazę opisową opracowaną w programie Taksator w terminie do 31.12.2019 r.

Ponadto Wykonawca prześle prognozę w formie opisowej wydruk – 5 egzemplarzy (w tym 3 w oprawie twardej koloru zielonego z wytłoczonym złotym opisem (etykietą) i kieszeni na mapy, pozostałe bindowane z opisanymi teczkami na mapy) + plik tekstowy.

Wszystkie elementy projektu planu urządzenia lasu oraz strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, należy przekazać w formie elektronicznej, na nośnikach CD/DVD w trzech egzemplarzach w formatach i standardach określonych w IUL i uzgodnionych z Zamawiającym. Ponadto pliki tekstowe powinny zostać przekazane w formie edytowalnej *.docx oraz *.xlsx. oraz nieedytowalnej *.PDF. Materiały kartograficzne należy przekazać w formie plików *.shp oraz kompozycji wydruków *.PDF.

Sposób podziału opisów taksacyjnych na poszczególne tomy zostanie uzgodniony z Zamawiającym, który podejmie decyzję w tym zakresie. Mapy tematyczne i sytuacyjne należy przekazać w teczkach w twardych oprawach koloru „ciemna zielen” z wytłoczoną (koloru złotego) nazwą dokumentu, nadleśnictwa i obrębu, ewentualnie leśnictwa (materiały dla leśniczych), na wewnętrznej stronie należy zamieścić spis materiałów, te czki z mapami należy wykonać dla każdego obrębu leśnego w ilości po 3 sztuki.

Płyty CD/DVD z danymi w formie elektronicznej powinny zostać opatrzone w indywidualne etykiety w formie nadruków na płytach,. Wszystkie strony, tabele, wykresy, ryciny, załączniki dla każdego z tomów opracowań powinny być ponumerowane

w sposób ciągły, dla nich należy wykonać spisy treści zamieszczone na początku poszczególnych tomów. Bazy opisów taksacyjnych należy przekazać w strukturze najnowszej dostępnej wersji TAKSATORA, w przypadku uzasadnionych okoliczności np.: z przyczyn technicznych lub jeżeli w najnowszej wersji oprogramowania znajdzie się konieczność wprowadzania danych, które w istotny sposób wpłyną na warunki określone w SIWZ. Zamawiający na wniosek Wykonawcy podejmie decyzję w tym zakresie wskazując wersję TAKSATORA, w której baza opisów taksacyjnych zostanie przekazana.

Ostateczna oprawa elaboratu i wyciągu Programu Ochrony Przyrody zostanie wykonana po uzyskaniu opinii z RDOŚ i PWIS a przed wysłaniem do zatwierdzenia PUL do MŚ.

Przekazane dokumenty do tego czasu pozostaną u Zamawiającego, złożone w formie nieoprawionego wydruku (1 egzemplarz) oraz na płycie CD w formie elektronicznej. Po oprowie wszystkich egzemplarzy przez Wykonawcę (w terminie dwóch tygodni od dyspozycji złożonej przez RDLP) dokumenty zostaną przekazane ponownie Zamawiającemu. Pozostałe dokumenty projektu planu urządzenia lasu należy przekazać oprowione w terminie określonym umową.

Dokumentacja przekazywana do RDOŚ i PWIS zostanie sporządzona w formie elektronicznej pliki PDF i JPG z wyjątkiem wydruków Prognozy Oddziaływania na Środowisko.

16. Sporządzenie dodatkowej tabeli XXII dla gatunków chronionych nieobjętych obszarem Natura 2000.

Wykonawca nie sporządzi w programie ochrony przyrody dodatkowej tabeli XXII z IUL dla gatunków chronionych poza Natura 2000.

17. Ustalenia dotyczące postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i na obszar Natura 2000 oraz innych spraw organizacyjnych.

W dniu 24.01.2017 r. Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Radomiu zwróciła się do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie z wnioskiem o przekazanie danych o zasobach przyrodniczych w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa. Odpowiedzi uzyskano dnia 27.02.2017 r. z RDOŚ w Warszawie. Formy ochrony przyrody wymienione w w/w piśmie RDOŚ należy uwzględnić w projekcie planu urządzenia lasu i prognozie oddziaływania na środowisko.

Prognozę oddziaływania na środowisko należy sporządzić zgodnie: z art. 51 i art. 52 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko; uzgodnionym zakresem i stopniem szczegółowości; warunkami technicznymi określonymi w IUL oraz ramowymi wytycznymi w sprawie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu z dnia 28 sierpnia 2013 r.

Przekazane przez RDOŚ materiały w formie analogowej i elektronicznej, stanowiąc będą podstawę do sporządzenia projektu planu urządzenia lasu oraz prognozy oddziaływania na środowisko i obszar Natura 2000.

B. ZAŁOŻENIA DO PLANU URZĄDZENIA LASU.

1. Obszary chronione, funkcje lasu, grunty do objęcia szczególną ochroną.

a) obszary chronione

Na terenie Nadleśnictwa znajdują się następujące formy ochrony przyrody:

- Rezerwaty przyrody,
- Obszary Natura 2000,
- Obszary chronionego krajobrazu,
- Pomniki przyrody,
- Rośliny, grzyby i zwierzęta podlegające ochronie gatunkowej.

Rezerwaty przyrody

Na obszarze zarządzanym przez Nadleśnictwo Dobieszyn znajdują się 4 rezerwaty przyrody. Położone są one w lasach:

- obrębu Białobrzegi: Rezerwat „Majdan”,
- obrębu Dobieszyn: Rezerwat „Starodrzew Dobieszyński”,
- obrębu Studzianki: Rezerwaty „Dęby Biesiadne im. Mariana Pulkowskiego” i „Olszyny”.

Wśród wyżej wymienionych rezerwatów żaden nie posiada aktualnego planu ochrony.

Poniżej przedstawiono krótką charakterystykę tych obiektów:

- Rezerwat przyrody „**Majdan**” – został utworzony w 1990 r. na podstawie Zarządzenia MOŚ, ZNi L z dnia 25 czerwca 1990 r. w celu zachowania zbiorowisk łęgowych oraz grądu niskiego z wielogatunkowymi drzewostanami pochodzenia naturalnego. Powierzchnia rezerwatu wynosi 50,79 ha, w tym grunty związane z gospodarką leśną stanowią 0,99 ha. W stosunku do aktu prawnego powołującego rezerwat różnica wynosi + 0,19 ha i jest związana z pomiarem geodezyjnym. W rezerwacie wyznaczono siedlisko LMw. Zagrożeniem dla zbiorowisk roślinnych na tym terenie jest obserwowana od wielu lat tendencja obniżania się poziomu wód gruntowych, co w efekcie powoduje przesuszanie gleb i przekształcanie się siedlisk w kierunku grądów.

- Rezerwat przyrody „**Starodrzew Dobieszyński**” - został utworzony w 1990 r. Zarządzeniem MOŚ, ZN i L z dnia 25 czerwca 1990 r. w celu zachowania unikalnego fragmentu Puszczy Stromeckiej. Drzewostan jak sama nazwa mówi obejmuje starodrzew dębowo-sosnowy naturalnego pochodzenia na siedlisku LMśw, część drzewostanu posiada dwupiętrową budowę. Całkowita powierzchnia rezerwatu wynosi 9,18 ha, w tym nieużytek – bagno 0,59 ha, grunty związane z gospodarką leśną stanowią 0,13 ha. W stosunku do aktu prawnego powołującego rezerwat różnica wynosi +0,46 ha i jest związana z nowym pomiarem geodezyjnym.

- Rezerwat przyrody „**Dęby Biesiadne im. Mariana Pulkowskiego**” – został utworzony w 2006 r. Rozporządzeniem Wojewody Mazowieckiego Nr 19 z dnia 8 sierpnia 2006 r. w celu zachowania naturalnych grądów typowych (*Tilio-Carpinetum typicum*). Całkowita powierzchnia rezerwatu wynosi 17,20 ha, w tym grunty związane z gospodarką leśną stanowią 0,31 ha (jest zgodna z rozporządzeniem Wojewody). Dominującym siedliskiem leśnym jest tu Lśw, ponadto wyszczególniono siedlisko BMśw, Lw i LMw.

- Rezerwat przyrody „**Olszyny**” – został utworzony w 1980 r. Zarządzeniem MLiPD z dnia 11 sierpnia 1980 r. w celu zachowania unikalnego, fragmentu lasu łęgowego pochodzenia naturalnego, z udziałem jawora na granicy jego zasięgu. Nazwa rezerwatu pochodzi od

całego kompleksu olsów i olsów jesionowych, w którym leży rezerwat. Kompleks ten jest pozostałością po dawnej Puszczy Stronieckiej. Całkowita powierzchnia rezerwatu wynosi 28,88 ha, w tym grunty związane z gospodarką leśną stanowią 1,06 ha. Zmiany powierzchni rezerwatu w stosunku do aktu powołującego rezerwat są znaczne i aktualnie wynoszą +1,36 ha, co wynikało z nowego pomiaru geodezyjnego i korekty powierzchni w ewidencji powszechnej.

Należy utrzymać w miarę możliwości w projekcie Planu Urządzenia Lasu literację i powierzchnię pododdziałów położonych w rezerwach przyrody. W związku z brakiem obowiązujących planów ochrony dla rezerwatów w wydzieleniach tworzących rezerwat nie należy planować zabiegów gospodarczych.

Obszary Natura 2000

Obszary NATURA 2000 obejmują ok. **2 156,38 ha** gruntów Skarbu Państwa pozostających w zarządzie Nadleśnictwa Dobieszyn.

Powierzchnia ta stanowi **14 %** ogólnej powierzchni Nadleśnictwa. Na gruntach nadleśnictwa ustanowiono następujące obszary sieci Natura 2000:

Nazwa obszaru	Kod obszaru	Powierzchnia na terenie L.P. Nadleśnictwa Dobieszyn
OZW Łękawica	PLH 140030	406,55 ha
OZW Dolina Dolnej Pilicy	PLH 140016	1 185,91 ha
OSO Dolina Pilicy	PLB 140003	1 749,83 ha

Z pośród wyżej wymienionych wszystkie obszary Natura 2000 na terenie Nadleśnictwa posiadają plany zadań ochronnych:

– Dolina Dolnej Pilicy:

- Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i w Łodzi z dnia 31 marca 2014r. „w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Pilicy PLH140016”
- Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i w Łodzi z dnia 23 grudnia 2014r. „zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Pilicy PLH140016”
- Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i w Łodzi z dnia 25 maja 2016 r. „zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Pilicy PLH140016”

– Dolina Pilicy:

- Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i w Łodzi z dnia 31 marca 2014 r. „w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Pilicy PLB140003”
- Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i w Łodzi z dnia 23 grudnia 2014 r. „zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Pilicy PLB140003”
- Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i w

Łodzi z dnia 25 maja 2016 r. „zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Pilicy PLB140003”

– Łękawica:

- Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 11 marca 2016 r. „w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Łękawica PLH140030”.

Zapisy zatwierdzonych planów winny być ujęte w pul. W miarę możliwości zabiegom ochronnym należy przypisać odpowiadający kod zabiegu gospodarczego i wprowadzić do bazy opisów taksacyjnych.

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa znajduje się obszar Natura 2000 OSO Dolina Środkowej Wisły PLB 140004.

Obszary chronionego krajobrazu

W zasięgu terytorialnego zasięgu Nadleśnictwa występuje **Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina rzeki Pilicy i Drzewiczki (OChKDPID)** – został ustanowiony na podstawie Uchwały Nr XV/69/83 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Radomiu z 28.06.1983 r., zaktualizowany późniejszymi rozporządzeniami Wojewody Mazowieckiego, aktualnie obowiązującym aktem prawnym w sprawie w/w obszaru jest Rozporządzenie Nr 43 Wojewody Mazowieckiego z dnia 5 maja 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 105, poz. 2950 z późn. zmian.). Rozporządzenie to ustala kierunki czynnej ochrony ekosystemów leśnych, nieleśnych lądowych i wodnych, wprowadza zakazy oraz odstępstwa od nich. Całkowita powierzchnia tego obszaru w w/w Rozp. wynosi 63422 ha, grunty Nadleśnictwa Dobieszyn stanowią 4528,55 ha (7% pow. OChKDPID).

Obszar ten charakteryzuje się dużą atrakcyjnością turystyczno-krajobrazową i zróżnicowanym bogactwem przyrodniczym. Występuje tu mozaika lasów i zadrzewień rozdzielonych półnaturalnymi łąkami oraz starorzeczami, co wynika ze znacznego zróżnicowania geomorfologicznego terenu. Północny brzeg Pilicy stanowi wysoka skarpa o dużym spadku, miejscami silnie zerodowana, z uformowanymi wąwozami i jarami, często porośnięta lasami na siedliskach borowych. Natomiast południowa część obszaru ma charakter równinny pokryty głównie łąkami, szuwarami i bagnami z rozproszonymi zadrzewieniami, lasami i zakrzewieniami.

Dolina Pilicy charakteryzuje się meandrującym korytem rzeki z licznymi wysepkami, łachami i starorzeczami. Teren OChKDPID posiada w większości naturalnie ukształtowane koryto, które jedynie w okolicy Wyśmierzyc zostało na niewielkim odcinku uregulowane. Naturalny charakter Pilicy w dolnym odcinku, wyróżnia ten obszar pod względem walorów środowiska przyrodniczego, dotyczy to głównie znaczenia, jako ostoju wielu rzadkich i cennych gatunków ptaków, takich jak: nurogęś, sieweczka obrożna i rzeczna, brodziec piskliwy, zimorodek, brzegówka i podróżniczek (w sumie ponad 150 gatunków lęgowych i prawdopodobnie lęgowych).

Drzewiczka stanowi prawobrzeżny dopływ Pilicy, posiada wysokie walory przyrodniczo-krajobrazowe. Brzegi doliny porastają lasy głównie na siedliskach borowych, poprzeplatane łąkami zalewowymi z trzcinowiskami, bagnami i szuwarami. Zróżnicowanie ekosystemów wpływa na bogactwo przyrodnicze, na tych terenach występuje wiele rzadkich i chronionych gatunków fauny i flory.

Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina rzeki Pilicy i Drzewiczki jest ważnym szlakiem ekologicznym o randze krajowej, zwłaszcza dla wielu rzadkich gatunków ptaków, w związku z powyższym, ale również ze względu na zróżnicowane bogactwo siedlisk oraz

fauny i flory tereny te zostały włączone do sieci Natura 2000.

Pomniki przyrody

W zarządzie Lasów Państwowych na terenie Nadleśnictwa Dobieszyn znajduje się 32 pomników przyrody w tym jeden gład narzutowy.

Nadleśnictwo pomierzy lokalizację pomników przyrody (na gruntach Nadleśnictwa) za pomocą GPS, tworząc warstwę punktową, którą przekaże wykonawcy PUL przed pracami terenowymi. Współrzędne te będą podstawą do wniesienia do tabel oraz na mapę walorów. Do „Programu Ochrony Przyrody” należy pomierzyć w terenie parametry: obwód, wysokość, oraz zaktualizować wiek. Ponadto należy określić na gruncie stan zachowania pomników.

Stanowiska roślin, grzybów i zwierząt chronionych

Na terenie nadleśnictwa występuje szereg chronionych (podlegających ochronie całkowitej lub częściowej) gatunków roślin, grzybów oraz zwierząt, które w formie tabelarycznej zawiera Program Ochrony Przyrody na lata 2010 -2019.

Wszystkie dane dotyczące form ochrony przyrody ujmowane w rejestrach, kartach występowania i obserwacji, warstwach mapy numerycznej, Nadleśnictwo udostępni Wykonawcy PUL przed przystąpieniem do prac terenowych.

Projektowane Parki Krajobrazowe

Na terenie Nadleśnictwa Dobieszyn pojawiły się koncepcje utworzenia Parków Krajobrazowych tj. „Park Krajobrazowy Dolnej Pilicy” oraz „Nadwiślański Park Krajobrazowy”. Informację o w/w koncepcji należy zamieścić w POP-ie.

b) funkcje lasu

Ze względu na dominujące funkcje wyróżniono na terenie nadleśnictwa następujące kategorie lasów:

- **lasy gospodarcze**

Lasy z dominacją funkcji gospodarczej i podporządkowaną funkcją ochrony przyrody – **10 851,41 ha.**

- **lasy ochronne**

Lasy z dominacją funkcji ochrony innych komponentów środowiska przyrodniczego i podporządkowaną funkcją gospodarczą stanowią **3 354,01 ha.**

- **rezerваты**

Na terenie nadleśnictwa utworzono 4 rezerваты przyrody o łącznej powierzchni **102,97 ha.**

Nadleśnictwo Dobieszyn podejmuje działania zmierzające do lepszego poznania i aktualizacji informacji dotyczących bogactwa przyrodniczego, które obejmują m.in.:

- ciągły monitoring terenów leśnych pod kątem występowania gatunków rzadkich i chronionych, cennych przyrodniczo elementów środowiska przyrodniczego oraz zmian w nich zachodzących;
- zaangażowanie w pracach terenowych w ramach inwentaryzacji przyrodniczo-leśnej,
- coroczną aktualizację ewidencji drzew dziuplastych oraz szacunkowej masy drewna martwego,

- podnoszenie wiedzy w zakresie szeroko rozumianej ochrony przyrody pracowników SL m.in. poprzez udział w szkoleniach z zakresu rozpoznawania oraz metod ochrony roślin, zwierząt oraz siedlisk chronionych oraz uczestnictwo w inwentaryzacji przyrodniczo-leśnej.

Wszystkie dane dotyczące form ochrony przyrody, cennych przyrodniczo elementów środowiska leśnego, miejsc występowania roślin i zwierząt chronionych, oraz informacje z zakresu lokalizacji skrzynek lęgowych, drzew dziuplastych, itp. są gromadzone na poziomie leśnictwa i ewidencjonowane w rejestrach i Kartach Występowania. Znajdują też odzwierciedlenie aktualizowanych warstwach mapy numerycznej, które Nadleśnictwo udostępni Wykonawcy PUL przed przystąpieniem do prac terenowych.

c) Grunty do szczególnej ochrony

Grunty leśne niezalesione, na których zinwentaryzowano cenne pod względem przyrodniczym ekosystemy należy przeznaczyć do objęcia szczególną ochroną.

2. Typy siedliskowe lasu, siedliska przyrodnicze.

Typy siedliskowe lasu oraz siedliska przyrodnicze należy wnieść do bazy w sposób określony w § 22 IUL. Typy siedliskowe lasu należy przyjąć do projektu planu urządzenia lasu na podstawie zaktualizowanego opracowania siedliskowego. Zbiorowiska roślinne w projekcie PUL należy przyjąć z na podstawie opracowania fitosocjologicznego dla obszaru Natura 2000 „Łekawica” oraz planowanego do wykonania dla obszaru Natura 2000 „Dolina Dolnej Pilicy”.

Zasięg siedlisk przyrodniczych (lokalizację) oraz kodowanie (program taksator zakładka siedliska przyrodnicze) w obszarach Natura 2000 posiadających zatwierdzony PZO należy przyjąć zgodnie z zatwierdzonym PZO. Granice siedlisk przyrodniczych w miarę możliwości należy skorygować do zasięgu zbiorowisk roślinnych wskazanych w opracowaniach fitosocjologicznych „Łekawica” i „Dolina Dolnej Pilicy”.

Ponieważ granice siedlisk przyrodniczych w opracowaniu fitosocjologicznym „Łekawica” są określane do zasięgu istniejących wydzieleń dlatego też należy granice w/w siedlisk przyrodniczych w miarę potrzeb skorygować do zasięgu zbiorowisk roślinnych wykazanych w w/w opracowaniu.

Siedliska przyrodnicze, w tym również wykazywane, jako punktowe, które stanowią zwarte płyty, należy ujmować, jako oddzielne pododdziały, uwzględniając kryterium powierzchniowe tworzenia nowych pododdziałów od 0,25 ha dla siedlisk priorytetowych i od 0,50 ha dla pozostałych. W przypadku siedlisk punktowych należy przyjąć powierzchnię oszacowaną, w innych przypadkach nową powierzchnię pododdziału. Dla siedlisk przyrodniczych nie stanowiących odrębnych wydzieleń, w informacjach różnych należy wpisać kod siedliska, lokalizację i % powierzchni zajmowanej przez siedlisko w wydzieleniu.

Nazwę i kodyfikację siedlisk przyrodniczych należy przyjąć zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 6 listopada 2013r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia, jako obszary Natura 2000 (Dz. U. poz. 1302).

Określenie zasięgów płatów siedlisk zostanie dokonane w oparciu o dostępne materiały kartograficzne i wykazy tabelaryczne, przekazane Wykonawcy przez RDLP. W przypadku siedlisk przyrodniczych niestanowiących odrębnego wydzielenia, nie należy redukować powierzchni projektowanego zabiegu, a oddzielne postępowanie przyjąć na etapie realizacji planu.

W Prognozie Oddziaływania PUL na środowisko należy przeprowadzić ocenę dla siedlisk przyrodniczych wykazanych w PZO dla obszarów Natura 2000.

Osobne zestawienie (ocenę) należy sporządzić dla siedlisk przyrodniczych wykazanych w opracowaniach fitosocjologicznych dla Obszarów Natura 2000 Łękawica i Dolina Dolnej Pilicy.

Zbiorowiska roślinne wykazane w ramach opracowań fitosocjologicznych należy wprowadzić do bazy opisów taksacyjnych.

3. Typy drzewostanów.

Proponuje się, aby w trakcie sporządzania Planu Urządzenia Lasu na lata 2020 – 2029 przyjąć typy drzewostanów i orientacyjne składy gatunkowe upraw przedstawione w tabeli (poza siedliskami przyrodniczymi w obszarach Natura 2000).

STL	TD	Orientacyjny skład upraw [%]	Gatunki domieszkowe	Projektowane rodzaje rębni
1	2	3	4	5
Bs	So	So 80-90, Brz i inne 20-10	Brz	-
Bśw	So	So 80-90, Brz i inne 20-10	Brz	I
Bw	So	So 80, Brz, Św i inne 20	Brz, Św	I
BMśw	So	So 70, Db 10, Md i inne 20	Db, Md, Brz, Św	I
	Db So	So 60, Db 30, Md i inne 10	Md, Bk, Brz, Kl, Lp	III
	Bk So	So 60, Bk 30, Md i inne 10	Md, Db, Brz, Kl, Lp	III
BMw	So	So 70, Św, Db i inne 30	Św, Db, Brz, Kl, Lp	I
BMb	So	So 80, Brz i inne 20	Brz	-
LMśw	Db So	So 50, Db 30, Bk, Md i inne 20	Bk, Md, Jw	III
	So Db	Db 50, So 30, Bk, Md i inne 20	Bk, Md, Jw	III
	Bk So	So 50, Bk 30, Md i inne 20	Md, Db, Jw, Kl, Lp	III/II
LMw	So Db	Db 50, So 30, Js i inne 20	Js, Jw, Św, Bk, Wz, Lp	III
	Db So	So 50, Db 30, Ol i inne 20	Ol, Js, Jw, Wz, Lp	III
	Db Ol	Ol 50, Db 30, Jw, Wz, Js i inne 20	Js, Wz, Jw, Lp	III
	Ol Db	Db 50, Ol 30, Jw, Wz, Js i inne 20	Js, Jw, Wz, Bk, Lp	III
LMb	Ol	Ol 70, Brz, So i inne 30	Brz, Św, So	-
Lśw	Bk Db	Db 50, Bk 30, Św i inne 20	Św, Md, Jd, Gb	III
	Db	Db 80, Md i inne 20	Md, Bk, Jw, Lp, Gb	III/I- uprawy pochodne Db
Lw	Db	Db 80, Md, Ol i inne 20	Md, Ol, Js, Wz, Jw, Lp	III
	Db Ol	Ol 50, Db 30, Wz, Js i inne 20	Js, Wz, Bk	III/IV
	Ol Db	Db 50, Ol 30, Js, Wz, Jw i inne 20	Js, Jw, Wz, Bk, Lp	III
	Ol	Ol 70, Js, Wz i inne 30	Brz, Wz, Św, Db	I/IV
Lł	Db	Db 70, Js, Wz i inne 30	Wz, Js, Jw, Lp, Ol	III
	Db Ol	Ol 50, Db 30, Js, Wz i inne 20	Js, Wz, Jw, Lp	III/II
Ol	Ol	Ol 90, Brz i inne 10	Brz, Św, Js, Wz	I
OIJ	Ol Js	Js 60, Ol 30, Brz, Db i inne 10	Brz, Db, Wz, Jw, Lp	II
	Js Ol	Ol 50, Js 30, Wz, Św i inne 20	Brz, Wz, Św, Db	III/I
	Ol	Ol 70, Js, Wz i inne 30	Brz, Wz, Św, Db	I/IV

Typy drzewostanów z jesionem należy przyjmować wyłącznie w przypadku aktualnego występowania jesionu.

Na siedlisku BMśw w wariancie żyzniejszym należy projektować rębnie złożone z TD Db So natomiast w wariancie ubogim należy planować TD So.

Na chronionych siedliskach przyrodniczych w **obszarach Natura 2000** należy przyjąć

cele hodowlane zamieszczone w tabeli poniżej przedstawiającej proponowane sposoby zagospodarowania siedlisk przyrodniczych objętych ochroną w ramach Dyrektywy Siedliskowej.

STL	Kod Siedliska przyrodniczego	TD	Orientacyjny skład upraw [%]	Gatunki domieszkowe	Projektowane rodzaje rębni
1		2	3	4	5
Bw	91D0	So	So 80, Brz, Św i inne 20	Brz, Św, Ol	-
BMśw	9170	So Db	Db 50, So 30, Bk, Md i inne 20	Bk, Md, Jw	III
BMB	91D0	So	So 70, Brz, Św, Ol i inne 30	Brz, Św, Ol	-
LMśw	9170	So Gb Db	Db 50, Gb 20, So 20, Jw i inne 10	Jw, Lp, Md, Bk	III
	9190	So Db	Db 50, So 30, Brz, Kl i inne 20	Brz, Kl, Lp	III
LMw	9170	Gb Db	Db 50, Gb 30, Ol i inne 20	Ol, Js, Jw, Wz, Lp	III
		Gb Ol Db	Db 50, Ol 20, Gb 20 i inne 10	Jw., Brz	III
	91E0	Db Ol	Ol 50, Db 30, Jw., Wz, Js i inne 20	Jw., Wz, Js, Brz	III
		Ol	Ol 70, Brz, Wz, Js, Jw. i inne 30	Wz, Js, Jw., Brz	III
	91D0	Brz Ol So	So 50, Ol 20, Brz 20, Św i inne 10	Św, Wz	-
LMB	91D0	Brz Ol	Ol 50, Brz 30, So, Św i inne 20	So, Św	-
Lśw	9170	Gb Db	Db 50, Gb 30, Lp i inne 20	Lp, Bk, Wz, Md, Jw	III/ IV
	9190	Db	Db 70, Brz, Lp, Kl i inne 30	Brz, Md, Kl, Lp	III/IV
Lw	9170	Gb Db	Db 50, Gb 30, Wz i inne 20	Wz, Lp, Ol, Js, Jw	III/ IV
		Gb Ol Db	Db 50, Ol 20, Gb 20 Wz i inne 10	Wz, Lp, Ol, Js, Jw	III/ IV
	91E0	Db Ol	Ol 50, Db 30, Jw., Wz, Js i inne 20	Jw., Wz, Js	III/IV
		Ol	Ol 70, Wz, Js, Jw. i inne 30	Wz, Js, Jw., Lp	III
OIJ	91E0	Js-Ol	Ol 50, Js 30, Wz, Jw. i inne 20	Jw., Wz, Lp	III
		Ol	Ol 90, Jw., Wz i inne 10	Jw., Wz, Lp	III
Ol	91E0	Ol	Ol 90, Jw., Wz i inne 10	Jw., Wz, Lp	I/III
Lł	91E0	Db Wz Ol	Ol 50, Wz 20, Db 20, Js, Lp i inne 10	Js, Lp,	III/IV

Wykonawca PUL zweryfikuje i uzupełnił zamieszczone w protokole z KZP typy drzewostanów (TD) uwzględniając stan faktyczny określony w trakcie taksacji, stosowne propozycje powinny zostać przedstawione RDLP w Radomiu (zleceniodawcy) i Nadleśnictwu oraz przyjęte na NTG.

4. Wieki rębności.

Przeciętny wiek rębności służy przede wszystkim do obliczenia cząstkowych etatów użytkowania rębego według dojrzałości oraz sprecyzowania pożądanego stanu zasobów drzewnych na koniec planowanego okresu gospodarczego, szczególnie w lasach wielofunkcyjnych nadleśnictwa (gospodarstwo O oraz gospodarstwo G). Przeciętny wiek rębności dla panujących gatunków drzew w nadleśnictwie może, lecz nie musi być zgodny z indywidualnym wiekiem dojrzałości rębnej drzewostanu, nazywanym też wiekiem dojrzałości drzewostanu do odnowienia, określanym przez taksatora na gruncie z uwzględnieniem rzeczywistego składu gatunkowego oraz kondycji drzewostanu.

Należy przyjąć przeciętne wieki rębności dla podstawowych gatunków lasotwórczych zasadniczo kontynuując ustalenia IV rewizji. Poniżej przedstawione wieki rębności dla gatunków drzew mieszczą się w przedziałach określonych w rozdziale VIII IUL, wieki rębności dla pozostałych gatunków są zgodne z orientacyjnymi – wymienionymi w §83 ust.3 IUL.

Db	- 140 lat
Js, Jw, Kl, Bk	- 120 lat
So, So.b.,Md, Db.c	- 100 lat
Św, Brz, Ol, Gb, Ak	- 80 lat
Os,	- 50 lat
Tp,	- 40 lat

Wiek dojrzałości rębnej drzewostanu (indywidualny wiek dojrzałości drzewostanu do odnowienia) należy przyjmować zgodnie z § 83 IUL z wyjątkiem drzewostanów w KO i KDO oraz rezerwatów przyrody, gdzie nie należy ich określać.

Wiek dojrzałości rębnej należy określić dla pojedynczego drzewostanu dzięki któremu można określić faktyczny wiek dojrzałości drzewostanu do wyrębu.

5. Podział lasu na gospodarstwa.

Zgodnie z § 82 Instrukcji Urządzania Lasu na podstawie dominujących funkcji pełnionych przez lasy (z uwzględnieniem wszystkich funkcji pozostałych), dla celów planowania urządzeniowego należy wyróżnić, w ramach obrębów leśnych, jednostki regulacyjne nazywane gospodarstwami. Z dominujących funkcji lasu wynika podział lasów na: rezerваты, lasy ochronne oraz lasy gospodarcze, z tym, że drzewostany pełniące funkcje specyficzne, ograniczające lub uniemożliwiające realizację funkcji produkcyjnych, gromadzone są razem z rezerwatami w gospodarstwie specjalnym. W ten sposób powstaną w Nadleśnictwie trzy gospodarstwa:

- gospodarstwo specjalne (S),
- gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O),
- gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (G).

a) Do gospodarstwa specjalnego (S) należy zaliczyć:

- rezerваты przyrody,
- lasy glebochronne na zboczach o nachyleniu powyżej 45°
- drzewostany o wyjątkowym znaczeniu religijnym kulturowym lub ekologicznym:
 - 18 c (część) – cmentarz z okresu I wojny światowej w Leśnictwie Trzebień - w ramach prac taksacyjnych należy wydzielić teren w osobne wydzielenie o pow. ok. 25 arów,
- wyłączone powierzchnie badawcze i doświadczalne,
- drzewostany objęte prawnym zakazem pozyskiwania drewna ze względu na szczególne znaczenie dla ochrony przyrody,
- drzewostany zakwalifikowane jako uporczywe pędraczyska po wydaniu zgody przez Dyrektora Generalnego LP,
- oraz inne tereny zaproponowane przez wykonawcę po dokonaniu uzgodnień z Nadleśnictwem spośród ujętych w § 82 pkt. 6 IUL.

b) Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O) należy zaliczyć wszystkie lasy ochronne z wiodącą funkcją ochronną z wyjątkiem lasów umieszczonych w gospodarstwie specjalnym.

c) Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (G) obejmujące obszary o dominującej funkcji produkcyjnej z wyjątkiem lasów zaliczonych do gospodarstwa specjalnego (S).

Dla wyliczenia etatów cząstkowych wyróżnić należy obszary kwalifikujące się do jednego sposobu zagospodarowania:

- zrębowy (GZ), do którego należy zaliczyć drzewostany, dla których przyjęto zrębowy sposób zagospodarowania.
- przerębowo-zrębowe (GPZ), dla których przyjęto przerębowo-zrębowy sposób zagospodarowania.

6. Wytyczne w sprawie projektowania cięć rębnych w poszczególnych gospodarstwach.

Należy zachować dotychczasowy kierunek cięć z dopuszczeniem stosownych korekt podziału lasu na ostępy. Wykonawca dokona uzgodnień z Nadleśnictwem i RDLP wykaz cięć użytków rębnych i na **co najmniej dwa miesiące przed ustalonym terminem NTG** przedstawi Zamawiającemu wykaz projektowanych cięć użytkowania rębego wraz z załącznikami mapowymi, który zostanie przekazany Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska do konsultacji.

Ponadto:

- w gospodarstwie specjalnym użytkowanie rębne należy projektować wyjątkowo, zgodnie z potrzebami ochronnymi i hodowlanymi drzewostanu, w zależności od przypisanych im form ochrony, specjalnych funkcji oraz stanu lasu;
- w drzewostanach przeszłorębnych zagospodarowanych rębnią IIIb, projektować dwa pasy zrębowe w 10-leciu z poborem 60% cięć i 70% powierzchni do odnowienia na I pasie w 2-ch nawrotach, na II pasie 30% cięć i 30% powierzchni do odnowienia;
- w drzewostanach zagospodarowanych rębnią IIIa, projektować dwa pasy zrębowe w 10-leciu z poborem 30% masy i 30% powierzchni do odnowienia, zachowując ład przestrzenny i czasowy;
- zręby zupełne projektować w drzewostanach, w których cel hodowlany może być osiągnięty przy zastosowaniu cięć zupełnych (dotyczy wszystkich siedlisk, z wyłączeniem bagiennych i Bs.); szerokość pasa maksymalnie 60 m, powierzchnia do 4 ha;
- w przypadkach drzewostanów rębnych przewidzianych do użytkowania rębniami zupełnymi, które ze względu na znaczną powierzchnię nie mogą w całości podlegać użytkowaniu rębemu w przeciągu dziesięciolecia należy pozostawić bez wskazań gospodarczych części drzewostanów nie przewidzianych do zagospodarowania rębniami (zgodnie z §46 pkt.7 IUL) a odstępstwa uzgodnić z Nadleśnictwem;
- na siedliskach wilgotnych w rębniach zupełnych należy dążyć do projektowania zrębów o powierzchni nieprzekraczającej 3,0 ha;
- w zwartych blokach drzewostanów jednowiekowych i jednogatunkowych należy projektować wręby (ostępy przejściowe);
- nie planować cięć rębnych na siedlisku Bs oraz siedliskach bagiennych (BMb, LMb, Ol w wariantcie 3);
- w wykazie cięć rębnych dla rębni zupełnych **oraz w ramach projektowanego cięcia uprzątającego w rębniach złożonych** należy uwzględnić współczynnik redukcji pozyskania grubizny w wysokości 5% z tytułu pozostawiania kęp ekologicznych lub przestoi; na siedliskach przyrodniczych objętych użytkowaniem rębym wskaźnik należy przyjąć na poziomie 10%;
- wykaz projektowanych cięć rębnych wykonać zgodnie z § 98 IUL dla pierwszego 10-lecia bez przydziału działek zrębowych na lata;
- w drzewostanach w gospodarstwie lasów ochronnych oraz w gospodarstwie lasów

- gospodarczych o przerębowo-zrębowym sposobie zagospodarowania do obliczania etatu należy przyjąć 15-letni okres odnowienia;
- dla położonych wśród obcych gruntów lub graniczących z nimi wydzielen o małej powierzchni lub kształcie wykluczającym możliwość prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej, nie projektować wskazówek gospodarczych, a powierzchnię leśną niezalesioną przeznaczyć do sukcesji naturalnej;
 - w kompleksie Winiary projektować zręby w blokach drzewostanów równowiekowych, które nie osiągnęły wieku rębności a będących kontynuacją cięć poprzedniego PUL,
 - użytkowanie rębne ostatniego roku obowiązywania PUL należy uwzględnić w projekcie PUL na podstawie szkiców zrębowych przekazanych przez Nadleśnictwo, które będą stanowiły podstawę do korekty opisów taksacyjnych oraz bazy geometrycznej;
 - w przypadku opisywania upraw po rębniach, pozostawione na zrębach „kępy ekologiczne” należy opisywać razem z uprawą, jako powierzchnie niestanowiące wydzielania, w przypadku zwartych płatów drzewostanów ponad 0,50 ha, należy wydzielić w odrębne pododdziały i projektować wskazówki gospodarcze właściwe do ich zagospodarowania;
 - w kompleksie „Majdan” na siedlisku Lw, OIJ i OI przyjąć OI typ drzewostanu oraz projektować Rb IIIb lub IVd;
 - w ramach użytkowania rębego należy przyjąć następujące okresy odnowienia:
 - bk – średni do długiego (11-30 lat)
 - db- krótki do średniego (10-20 lat)
 - so, ol, brz – krótki (do 10 lat)
 - przy prowadzeniu rębni zupełnych należy przyjąć nawrót cięć wynoszący od 4 do 5 lat,
 - dla gospodarstwa wielofunkcyjnego lasów ochronnych wielkość planowanego użytkowania powinna łączyć realizację funkcji ochronnych i produkcyjnych wynikających z dojrzałości drzewostanów oraz okresów uprzątnięcia w KO i KDO,
 - na siedliskach chronionych w ramach obszarów Natura 2000 należy projektować rębnie ujęte w tabeli TD przyjętych dla poszczególnych zespołów roślinnych ewentualnie zaproponować nowe TD,
 - rębnie częściowe (II) należy projektować tylko na powierzchniach, gdzie jest realna możliwość odnowienia naturalnego, zgodnego z pożądanym składem gatunkowym drzewostanu, odpowiednim dla typu drzewostanu i potencjalnego zbiorowiska roślinnego, a także przy odślanianiu naturalnego drugiego piętra,
 - rębnie gniazdowe (IIIa i IIIb) należy projektować do przebudowy drzewostanów,
 - w drzewostanach zlokalizowanych wzdłuż dróg publicznych, Wykonawca zaprojektuje podsadzenia w uzgodnieniu z Nadleśnictwem,
 - należy unikać projektowania cięć rębnych na trzech kolejnych pasach w oddziale, zwłaszcza w przypadku cięć uprzątających, dla rębni zupełnych projektować nie więcej jak 2 pasy w 10-leciu;
 - przy projektowaniu działek zrębowych maksymalnie wykorzystywać naturalne granice wydzielen, drogi, rowy itp.

7. Wytyczne w sprawie sporządzania „Wykazu drzewostanów kwalifikujących się do przebudowy”.

W wykazie należy zamieścić następujące drzewostany zakwalifikowane do przebudowy: drzewostany trwale uszkodzone, drzewostany niezgodne rębne, drzewostany niezgodne przedrębne z jakością techniczną.

8. Wytyczne w sprawie projektowania pielęgnowania lasu, w tym cięć pielęgnacyjnych.

- do użytkowania przedrębego należy zaliczyć wielkość grubizny przewidzianej do pozyskania w ramach wykonywania czyszczeń późnych oraz trzebieży;
- nie projektować zabiegu czyszczeń późnych z pozyskaniem grubizny „CP-P”;
- zgodnie z wytycznymi § 50 pkt. 3 i § 51 pkt. 5 ZHL nie należy projektować liczby nawrotów w czyszczeniach i trzebieżach wczesnych. Pilność zabiegu określić na podstawie faktycznych potrzeb pielęgnacyjnych poszczególnych drzewostanów z zastosowaniem wytycznych § 46 IUL, potrzeba wprowadzenia pilności zabiegu na konkretnych pozycjach będzie przedmiotem odrębnego uzgodnienia z Nadleśnictwem;
- w drzewostanach starszych klas wieku gdzie określono jakość techniczną, a które nie są objęte planowaniem użytkowania rębego, należy projektować TP po uzgodnieniu z Nadleśnictwem. Zabiegu trzebieży nie należy projektować w drzewostanach o zwarcu luźnym lub przerywanym, zagęszczeniu luźnym z wyjątkiem trzebieży przekształceniowej;
- w gospodarczych drzewostanach nasiennych nieprzewidzianych do użytkowania rębego należy projektować wskazówkę TP w pojęciu cięć sanitarno-selekcyjnych;
- dla położonych wśród obcych gruntów lub graniczących z nimi wydzieleń o małej powierzchni lub kształcie wykluczającym możliwość prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej, nie projektować wskazówek gospodarczych, a powierzchnię leśną niezalesioną przeznaczyć do sukcesji naturalnej.

9. Wytyczne w sprawie hodowli lasu

- nie należy projektować gruntów nieleśnych do zalesienia, poza gruntami przeznaczonymi do zalesienia w planach zagospodarowania przestrzennego i uzgodnić z Nadleśnictwem;
- uzupełnienia należy projektować w młodnikach i uprawach, w których pojawiły się wyraźne luki, o ile zabieg ten daje realną szansę poprawienia jakości uprawy i uregulowania jej składu gatunkowego. Dolesienie luk powinno być projektowane tylko w warunkach stwarzających szanse wzrostu młodego pokolenia drzew. Drobnych luk i przerzedzeń spełniających korzystną rolę w ochronie różnorodności biologicznej oraz kształtowaniu klimatu wewnątrz lasu nie należy przeznaczać do uproduktywienia;
- nie należy projektować uzupełnień w miejscach o nadmiernym uwilgotnieniu pozostawiając je do odnowienia w drodze sukcesji naturalnej;
- dolesienia luk należy projektować jedynie w drzewostanach, w których powstały warunki umożliwiające skuteczne wprowadzenie gatunków cienioznośnych tj. wtedy gdy powierzchnia luki (bez drzewostanu) wynosi co najmniej 0,15 ha na siedlisku co najmniej BMśw. Luki powstające na siedliskach o dużym uwilgotnieniu lub na siedlisku Bśw (szczególnie w drzewostanach IIIb i starszych klas wieku) należy pozostawić do odnowienia w drodze sukcesji naturalnej. Powierzchnie takie Wykonawca uzgodni z Nadleśnictwem;
- podsadzenia rozumiane jak odnowienia wyprzedzające i wprowadzenie II piętra należy projektować na powierzchniach uzgodnionych z Nadleśnictwem;
- nie należy projektować wprowadzania podszytów;
- projektowaniem pielęgnowania upraw objąć powierzchnię upraw już istniejących, w których zabieg taki jest niezbędny;

- wielkość poprawek i uzupełnień oraz pielęgnowanie upraw nowo projektowanych odnowień należy opisowo ująć w elaboracie (w wielkości 5%);
- czyszczeniami należy objąć uprawy i młodniki na powierzchniach otwartych, jak również młode pokolenie pod osłoną (na powierzchni zredukowanej);
- Czyszczenia późne należy projektować:
 - w młodnikach,
 - w uprawach, które w czasie obowiązywania Planu Urządzenia Lasu osiągną zwarcie oraz tych które w czasie taksacji osiągnęły wysokość ok. 2 m lub większy i zwarcie;
- melioracje agrotechniczne planować przy wszystkich cięciach rębnych oraz podsadzeniach;
- dla położonych wśród obcych gruntów lub graniczących z nimi wydzieleń o małej powierzchni lub kształcie wykluczającym możliwość prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej, nie projektować wskazówek gospodarczych, a powierzchnię leśną niezalesioną przeznaczyć do sukcesji naturalnej;
- dla powierzchni zredukowanej, dla której projektowane jest odnowienie naturalne nie należy projektować wskazówki: odnowienia, a jedynie melioracje agrotechniczne;
- wprowadzenie młodego pokolenia drzew na powierzchnię między gniazdową po cięciu uprzątającym w KO (cięcie w ostatnich latach „dotychczasowego PUL”), dla których odnowienie realizowane jest w ramach nowego PUL, należy bez względu na powierzchnię odnowienia kwalifikować jako ODN-ZŁOŻ, a nie POPR;
- w kompleksie „Majdan” odnowienie po cięciu rębnym projektować na poziomie 30%;
- ze względu na zasadę określania w PUL przeciętnej wysokości gatunku w warstwie, powierzchnię zredukowaną zabiegów CW i CP na gniazdach należy przyjąć w rozmiarze uzgodnionym z przedstawicielami Nadleśnictwa (konsultacje opisów taksacyjnych);
- dla fragmentów drzewostanów starszych, w uprawach i młodnikach po rębniach złożonych w wieku powyżej 20 lat, wykazujących grubiznę, nie należy projektować TW, a jedynie CP lub pozostawić bez wskazania gospodarczego;
- dla projektowanych zabiegów Agrot, Piel, CW, CP należy odejmować powierzchnię kęp ekologicznych;
- projektując dolesienie luk lub zbiegi pielęgnacyjne dla kęp młodszych odnowień w drzewostanach starszych klas wieku, powierzchnia zabiegu TW i TP nie ulega redukcji;
- w PUL zamieszczony zostanie jedynie wykaz istniejących nalotów (nie uznanych w poprzednim 10-leciu), określonych w trakcie taksacji lasu;
- nadleśnictwo dostarczy wykonawcy dane dotyczące nasiennictwa i selekcji drzew leśnych oraz gospodarki szkółkarskiej;
- w lasach zaliczonych do ochronnych na podstawie Ustawy o lasach wskazania gospodarcze dla poszczególnych drzewostanów powinny być dostosowane do wymagań wynikających z funkcji spełnianej przez dany drzewostan w obszarze funkcjonalnym lasów określonych kategorii ochronności;
- Wykonawca uwzględnił zadania z zakresu hodowli lasu z ostatniego roku obowiązywania PUL na podstawie szkiców odnowieniowych przekazanych przez Nadleśnictwo które będą stanowiły podstawę do korekty opisów taksacyjnych oraz bazy geometrycznej,
- Nadleśnictwo przekaze Wykonawcy lokalizację bloków upraw pochodnych po ich aktualizacji z Wydziałem Gospodarowania Ekosystemami.

10. Wytyczne w sprawie ogólnej ochrony lasu oraz ochrony przeciwpożarowej.

Nadleśnictwo wnioskuje, aby Wykonawca uwzględnił w projekcie planu urządzenia lasu informacje w zakresie szkód wywołanych przez czynniki biotyczne i abiotyczne, które zostaną przekazane przez Nadleśnictwo i Zespół Ochrony Lasu w Radomiu.

Nadleśnictwo zgodnie z nową IOL dokona aktualizacji lokalizacji partii kontrolnych do jesiennych poszukiwań szkodników pierwotnych sosny, które przekaże Wykonawcy. Powierzchnie te nie mogą być zlokalizowane w drzewostanach projektowanych do użytkowania rębego.

Zgodnie z nową instrukcją ochrony ppoż. obszarów leśnych należy dokonać aktualizacji kategorii zagrożenia lasów.

Wykonawca uzgodni projekt planu ochrony przeciwpożarowej z Wojewódzką Komendą Państwowej Straży Pożarnej w Warszawie. Nadleśnictwo na bieżąco aktualizuje i uzgadnia „Sposób postępowania na wypadek pożaru lasu”, uzupełniając m.in. informacje o nowo powstałych dojazdach pożarowych.

11. Wytyczne w sprawie zagospodarowania rekreacyjnego, w tym sporządzania odpowiedniej mapy przeglądowej.

Nadleśnictwo wnioskuje, aby Wykonawca opisując i sporządzając mapę przeglądową zagospodarowania rekreacyjnego Nadleśnictwa uwzględnił urządzenia turystyczne i obiekty edukacji przyrodniczo-historycznej zgodnie z poniższym zestawieniem.

Lp.	Obręb leśny	Leśnictwo	Rodzaj
1.	Dobieszyn	Ksawerów	Ścieżka przyrodniczo - leśna pn. „Puszcza Stromiecka: wczoraj - dzisiaj - jutro”
2.		Kępa Niemojewska, Winiary	Ścieżka przyrodniczo - leśna pn. „Bory sosnowe okolic Warki”
3.		Grabowy Las, Zawady	Ścieżka przyrodniczo - leśna pn. „Szlakiem Puszczańskich Dębów”
6.	Studzianki	Studzianki, Trzebień	Ścieżka przyrodniczo - leśna pn. „Lasy Puszczy Stromieckiej a wojna.”

Obecnie na terenie Nadleśnictwa znajdują się następujące szlaki turystyczne:

Trasy piesze:

Kolor szlaku	Miejscowości przez które przebiega szlak	Długość szlaku przez teren Nadleśnictwa [km]	Całkowita długość szlaku [km]
Czerwony	m.Warka – PKP Grabów n/Pilicą – Strzyżyna – Paprotnia – Studzianki Pancerne – Emilów – Głowaczów – Brzoza	8,00	39,00
Niebieski	Biała Góra – Brzeźce – Białobrzegi – Stawiszyn – Jasionna – Korzeń – Wyśmierzyce – Grzmiąca	12,00	29,00
Niebieski	Chodków – Studzianki Pancerne – Łękawica Górna – Trzebień – Magnuszew – Łatków - Mniszew	8,00	37,00
Zielony	PKP Dobieszyn – Augustów – Boże – Biała Góra	6,00	14,00
Zielony	PKP Dobieszyn – Matyldzin – Studzianki Pancerne	16,00	16,00
Czarny	PKP Strzyżyna – Brzozówka Podgrodzie	1,00	4,00
	R-m:	51,00	139,00

Trasy rowerowe:

Kolor szlaku	Miejscowości przez które przebiega szlak	Długość szlaku przez teren Nadleśnictwa [km]	Całkowita długość szlaku [km]
Niebieski	Branica - Radzanów	1,50	5,00
Czerwony	Lasy leśnictw Kępa Niemojewska i Winiary	23,00	23,00
Zielony	Lasy leśnictw Kępa Niemojewska i Winiary	10,30	10,30
Czarny	Lasy leśnictw Kępa Niemojewska	7,50	7,50
Niebieski	Lasy leśnictw Winiary	10,70	10,70
	R-m:	53,00	56,50

Przy głównych trasach przelotowych Nadleśnictwo zorganizowało 4 miejsc postoju samochodów:

- leśnictwo Winiary, oddz.32j,
- leśnictwo Ksawerów, oddz.129 k,
- leśnictwo Trzebień, oddz.66 g,
- leśnictwo Strzyżyna, oddz.79 g.

oraz dwa tzw. „stałe miejsca rekreacji” w leśnictwie Turno, oddz.43j, oddz.83a.

Nadleśnictwo przygotowuje wykazy istniejących i ewentualnie projektowanych do wykonania urządzeń rekreacyjnych, obiektów edukacyjnych, szlaków turystycznych, ścieżek rowerowych oraz innych osobiowości turystycznych i przekazuje Wykonawcy.

Wykonawca naniesie na mapę przeglądową zagospodarowania rekreacyjnego lokalizację w/w elementów, zgodnie z § 109 ust. 1 IUL oraz „Instrukcją techniczną sporządzania i wydruku map leśnych.

Nadleśnictwo sporządzi „Program edukacji leśnej społeczeństwa na lata 2020-2029”, który zostanie zaprezentowany na NTG.

12. Wytyczne w sprawie ujmowania w planie urządzenia lasu użytkowania ubocznego oraz zagospodarowania łowieckiego.

Na terenie Nadleśnictwa Dobieszyn znajduje się 12 obwodów łowieckich wydzierżawionych przez 10 Kół Łowieckich oraz 2 obwody wyłączone z wydzierżawienia tworzące Ośrodek Hodowli Zwierzyny (OHZ Chruściechów) zarządzany przez Nadleśnictwo Dobieszyn. Koła łowieckie podlegają Zarządowi Okręgowemu PZŁ w Radomiu. Gospodarka łowiecka prowadzona jest w oparciu o Roczne Plany Łowieckie i Wieloletni Łowiecki Plan Hodowlany na lata 2007 – 2017 opracowany dla I Rejonu Hodowlanego „Puszcza Kozienicko-Stromecka”, którego koordynatorem jest Nadleśniczy Nadleśnictwa Kozienice. W marcu 2017 roku sporządzany jest WŁPH na lata 2017-2027. Numery obwodów łowieckich nadzorowanych przez Nadleśnictwo – 499, 511, 512, 513, 525, 526, 527, 532, 535, 536, 543, 545, oraz obwody OHZ 537 i 546. Stan zwierzyny grubej na dzień 10 marca 2017 roku wynosi: łosie 175 sztuki, jelenie 109 sztuk, daniele 139 sztuk, sarny 3030 sztuki, dziki 678 sztuk.

W Nadleśnictwie Dobieszyn nie przewiduje się zorganizowanych działań w zakresie użytkowania ubocznego, tj. pozyskiwania runa leśnego, żywicy czy karpiny przemysłowej, na bieżące 10-lecie. Na niewielką skalę będzie prowadzona sprzedaż

choinek świerkowych, których pozyskanie odbywać się będzie przy okazji wykonywania zaprojektowanych zadań gospodarczych (czyszczenia późne) oraz z plantacji choinek świerkowych (planowane założenie).

13. Wytyczne w sprawie ujmowania w planie urządzenia lasu zagadnień dotyczących infrastruktury nadleśnictwa.

Zamierzenia inwestycyjne i modernizacyjne należy ująć w planie urządzenia lasu kierunkowo uwzględniając ogólne potrzeby, bez podawania terminów i sposobów realizacji, w tym obejmujące:

- remonty osad leśnych oraz budynków gospodarczych – wg potrzeb,
- budowę i remont dróg wywozowych – wg potrzeb,
- budowę i remont dojazdów oraz dróg przeciwpożarowych – wg potrzeb,
- budowa leśniczówek- 2 szt. (1-ctwo Turno i Sucha).

Zakłada się że budowa dróg będzie odbywała się sukcesywnie w miarę możliwości finansowych w oparciu o docelową sieć dróg.

W przypadku inwestycji rozpoczętych, które będą realizowane w trakcie prac urządzeniowych, Nadleśnictwo prześle Wykonawcy PUL dokumentację. Dotyczy to w szczególności budowy, przebudowy dróg i związanych z tym zmian powierzchniowych w kategorii użytkowania gruntów. Dla dróg zrealizowanych Nadleśnictwo będzie przekazywać dokumentację powykonawczą, natomiast dla realizowanych w 2019 r. dokumentację projektową.

14. Wytyczne dotyczące charakterystyki ekonomicznej.

W elaboracie planu urządzenia lasu zostanie przedstawiona tylko syntetyczna ocena uwarunkowań ekonomicznych w granicach zasięgu terytorialnego nadleśnictwa wraz charakterystyką warunków ekonomicznych gospodarki leśnej i zestawieniem wskaźników tej gospodarki dla nadleśnictwa (zgodnie z § 118 IUL).

15. Ustalenia dotyczące szczegółowości prognozy stanu zasobów drzewnych na koniec przyszłego okresu gospodarczego.

Wykonawca planu urządzenia lasu przedstawi (zgodnie z § 123 IUL) prognozę stanu zasobów drzewnych na koniec okresu gospodarczego podając orientacyjną, spodziewaną na koniec okresu gospodarczego, wielkość zasobów miąższości grubizny drzewostanów nadleśnictwa.

16. Weryfikacja i aktualizacja programu ochrony przyrody, w tym sporządzenia tabel dotyczących przedmiotów ochrony oraz zadań ochronnych.

W ramach prac nad rewizją planu urządzenia lasu należy dokonać aktualizacji „Programu ochrony przyrody i wartości kulturowych” opracowanego dla Nadleśnictwa Dobieszyn na okres od 01.01.2010 r. do 31.12.2019 r.

Należy ująć przede wszystkim następujące zagadnienia opisane w odrębne rozdziały: ogólna charakterystyka Nadleśnictwa, formy ochrony przyrody, pozostałe walory przyrodniczo-leśne (w tym: cenne drzewa, lasy ochronne stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody, grunty leśne niezalesione objęte szczególną ochroną, drzewostany, siedliska przyrodnicze), walory kulturowe, zagrożenia (w tym: zagrożenia wywołane ujemnym oddziaływaniem przemysłu, zagrożenia wywołane zmianami stosunków wodnych, zagrożenia biotyczne, zagrożenia abiotyczne, pożary, zagrożenia

antropogeniczne tj.: niezgodność składów gatunkowych drzewostanów z siedliskiem, siedliska zniekształcone i zdegradowane, neofityzacja, borowacenie, bezpośrednie negatywne oddziaływanie człowieka na lasy, bariery ekologiczne), wytyczne do organizacji gospodarstwa leśnego oraz wykonania prac leśnych, plan działań – kierunkowe wytyczne z zakresu ochrony przyrody (w tym: kształtowanie stosunków wodnych, kształtowanie granicy polno-leśnej, kształtowanie strefy ekotonowej, ochrona przyrody, ochrona różnorodności biologicznej, martwe drewno, lasy wyłączone z użytkowania, promocja ochrony przyrody i edukacja leśna społeczeństwa, zalecenia i wnioski wynikające z prognozy oddziaływania na środowisko dla planu urządzenia lasu. Oprócz form ochrony przyrody, szczegółową lokalizację (do pododdziału) należy podać dla: siedlisk przyrodniczych, cennych drzew, lasów ochronnych stanowiących cenne fragmenty rodzimej przyrody, gruntów leśnych niezalesionych objętych szczególną ochroną, drzewostanów wyróżniających się pod względem różnorodności biologicznej, zabytków położonych na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo, drzewostanów zagrożonych zakłóceniem stosunków wodnych, drzewostanów objętych neofityzacją, siedlisk bagiennych (w tym wyszczególnić drzewostany bez zabiegu), bagien.

Wymienione powyżej zagadnienia należy opracować w oparciu o poniższe informacje i zalecenia.

W czasie tworzenia programu ochrony przyrody proponuje się w szczególności:

- zweryfikować informacje o chronionych roślinach, grzybach i zwierzętach m.in. na podstawie informacji zgromadzonych w Nadleśnictwie i w RDOŚ, opracowań fitosocjologicznych, opracowania glebowo-siedliskowego i in. (w odniesieniu do aktualnych rozporządzeń o ochronie gatunkowej zwierząt, roślin, grzybów);
- omówić ogólne sposoby realizacji zabiegów gospodarczych w odniesieniu do zachowania miejsc występowania najcenniejszych gatunków chronionych,
- uwzględnić i opisać w sposób syntetyczny „Zasady postępowania w lasach ochronnych” przekazane przez RDLP;
- opisać wytyczne do prowadzenia gospodarki na cennych przyrodniczo siedliskach w odniesieniu do wykazu wskazań gospodarczych w opisach taksacyjnych; przy czym należy uwzględnić Zarządzenia:
 - Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i w Łodzi z dnia 31 marca 2014r. „w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Pilicy PLH140016” oraz Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i w Łodzi z dnia 23 grudnia 2014r. i z dnia 25 maja 2016 r. „zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Pilicy PLH140016”
 - Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i w Łodzi z dnia 31 marca 2014 r. „w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Pilicy PLB140003” oraz Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i w Łodzi z dnia 23 grudnia 2014 r. i z dnia 25 maja 2016 r. „zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Pilicy PLB140003”
 - Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 11 marca 2016 r. „w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Łękawica PLH140030”.

- uwzględnić w formie opisowej wewnętrzne uregulowania LP oraz dane Nadleśnictwa dotyczące pozostawiania drewna martwego i drzew dziuplastych w lesie;
- uzupełnić dane dotyczące miejsc pamięci narodowej i obiektów zabytkowych dla gruntów zarządzanych przez Nadleśnictwo, informacje w tym zakresie zostaną przekazane Wykonawcy;
- zabytki należy opisać w odrębnych tabelach tj.: zabytków archeologicznych; zabytków stałych (najważniejsze w zasięgu terytorialnym); zabytkowych parków; miejsc pamięci, mogił, kapliczek zlokalizowanych na gruntach Nadleśnictwa. Wszystkie formy ochrony przyrody (w tym gatunki o znanej lokalizacji, z wyjątkiem roślin o ponad 100 stanowiskach w Nadleśnictwie) i zabytki ujęte w tabelach i opisach należy zaznaczyć na mapie walorów przyrodniczo-kulturowych (z wyjątkiem stanowisk archeologicznych – dane wrażliwe, których upublicznienie może spowodować ich dewastację). Wykonawca pozyska dane dotyczące zabytków oraz stanowisk archeologicznych objętych ochroną konserwatorską z rejestru Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków;
- opisy szczegółowe, wykazy i tabele wykonane dla form ochrony przyrody powinny uwzględniać jedynie wartości przyrodnicze i kulturowe dla gruntów zarządzanych przez LP, dla pozostałych należy opisać ich sumaryczną ilość w treści „Programu...”;
- opisać sposoby kształtowania granicy leśnej w formie ekotonu;
- podać propozycje nowych obiektów, które stanowią potencjalne obiekty do objęcia ochroną,

Materiały dotyczące powyższych zagadnień, w tym szczegółowa lokalizacja poszczególnych formy ochrony przyrody oraz wykaz miejsc pamięci, mogił i obiektów zabytkowych położonych w lasach Nadleśnictwa zostanie przekazana przed rozpoczęciem prac terenowych wykonawcy planu urządzenia lasu celem uwzględnienia w planie urządzenia lasu.

Ponadto w terminie do 31 października 2018 r. Nadleśnictwo zweryfikuje na podstawie swojej wiedzy lokalizację gatunków chronionych oraz miejsc pamięci, mogił i obiektów zabytkowych umieszczonych w Programie Ochrony Przyrody wykonanego na lata 2010-2019 i wskaże Wykonawcy rozbieżności.

W przypadku stwierdzenia nowych miejsc bytowania gatunków chronionych ptaków Nadleśnictwo zgłosi lokalizacje do właściwego RDOŚ celem uwzględnienia jej w nowym PUL.

Nadleśnictwo przekaże warstwę pomników przyrody przed rozpoczęciem prac terenowych. Wykonawca pomierzy parametry: wysokość, obwód, oraz zaktualizuje wiek i stan pomnika.

Materiały dotyczące powyższych zagadnień, w tym szczegółowa lokalizacja poszczególnych formy ochrony przyrody zostanie przekazana przed rozpoczęciem prac terenowych wykonawcy planu urządzenia lasu celem uwzględnienia w planie urządzenia lasu.

17. Wydruk map tematycznych.

Wydruki map tematycznych z bazy geometrycznej należy wykonać zgodnie z **Instrukcją techniczną sporządzania wydruków map leśnych- zamieszczonej w 3 części IUL**. Uwzględniając ustalenia i ilości map określone w rozdziale 11 protokołu z KZP pt. „Wymagania dotyczące sporządzania i wydruku map”.

18. Projekt wystąpienia do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska i Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w sprawie zakresu i szczegółowości prognozy oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i obszar Natura 2000.

Projekt wystąpienia stanowiący załącznik nr 2 do niniejszego protokołu został przedstawiony na Komisji Założeń Planu, w trakcie obrad projekt przyjęto. Wniosek zostanie wysłany do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska i Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego celem uzyskania stosownego uzgodnienia.

19. Pozostałe zagadnienia projektowe.

Współpraca Wykonawcy i Nadleśnictwa powinna przybrać następującą formę:

- a) przed rozpoczęciem prac w poszczególnych leśnictwach członkowie drużyn urządzeniowych powinni uzgodnić z leśniczymi szczególne uwarunkowania terenu,
- b) stwierdzone w trakcie prac elementy wymagające wyjaśnień, należy uzgadniać na bieżąco z leśniczymi lub inżynierami nadzoru, a w sytuacjach szczególnych z zastępcą nadleśniczego.

W trakcie prac urządzeniowych należy ponadto uzgadniać na bieżąco z Nadleśnictwem:

- powierzchnie leśne niezalesione,
 - powierzchnie drzewostanów w KO i KDO,
 - powierzchnie drzewostanów rębnych (do wykonania w latach taksacji) oraz wszystkie powierzchnie, niezbędne do opracowania projektu planu urządzenia lasu,
 - powierzchnie drzewostanów przewidzianych do użytkowania rębego w 2019 r.
- Wykonawca uzgodni z Nadleśnictwem,

Wszystkie materiały, Nadleśnictwo przekaze Wykonawcy na jego pisemny wniosek po uzgodnieniu ich formy w terminie nie dłuższym niż trzy tygodnie. Uzgodnienia pomiędzy Wykonawcą, Zlecającym lub Nadleśnictwem należy dokonywać w formie notatki służbowej lub protokołu podpisanego przez strony, ewentualnie zostaną zawarte w protokołach bieżącej kontroli i odbioru robót.

Korekty granic pododdziałów należy dokonywać w sytuacjach uzasadnionych, wynikających ze zmian w minionym okresie gospodarczym lub znaczących rozbieżności stwierdzonych podczas taksacji.

Inwentaryzację lasu do planu urządzenia lasu należy wykonać zgodnie z obowiązującą Instrukcją Urządzania Lasu oraz specyfikacją istotnych warunków zamówienia będących podstawą do zawarcia umowy z Wykonawcą. Inwentaryzację zapasu należy przeprowadzić dla poszczególnych warstw gatunkowo-wiekowych.

Inwentaryzacja zapasu w drzewostanach I klasy wieku zostanie wykonana w oparciu o szacunek wzrokowy z wykorzystaniem tablic zasobności.

W drzewostanach od II klasy wieku inwentaryzacja zostanie przeprowadzona w oparciu o statystyczną metodę reprezentacyjną.

Rozmieszczenie i lokalizację próbnych powierzchni kołowych należy wykonać na bazie geometrycznej oraz zaznaczyć na mapach gospodarczo-przeglądowych (mapy leśnictw w skali 1:10 000).

Granice powierzchni kołowych nie należy oznaczać w terenie, a pomiar pierśnic wykonać z ramieniem średnicomierza skierowanym prostopadle do promienia powierzchni próbnej. Pierśnicę drzew powyżej 60 cm należy obliczyć na podstawie pomiaru ich obwodu na wys. 1.3 m. Pomiarom nie należy obejmować gatunków krzewiastych, takich jak: leszczyna, bez czarny, kruszyna.

Na podstawie § 28 pkt. 5 IUL należy wyróżniać gniazda na powierzchni bez

starodrzewiu oraz gniazda ze starodrzewiem.

W trakcie taksacji, i tym samym w bazie TAKSATORA gniazda odnowione należy opisywać łącznie dla poszczególnych grup stratyfikacyjnych tj.: gatunków i wieku (z określeniem sumarycznej powierzchni oraz liczby gniazd). Podobnie należy opisać gniazda nieodnowione.

Opisy „powierzchni nie stanowiących wydzielania” PNSW należy stosować zgodnie z IUL oraz możliwością programu Taksator np.: kępy po użytkowaniu rębnym należy opisywać jako kępy z kodem „KEPA”, gniazdo częściowe odnowione z kodem „ODN CZ”.

Drogi i obiekty liniowe należy rozbijać, tworzyć oddzielne szczegóły wg zmieniających się parametrów, przeznaczenia (np. p.poż., szlaki itd.) lub położenia w ramach form ochrony przyrody (np. linie w rezerwacie, obszarach Natura 2000, obszarach chronionego krajobrazu itd.) itp. Szerokość linii energetycznych i gazowych oraz ich powierzchnie należy przyjąć zgodnie z umowami podpisanymi z operatorami, wg przekazanych informacji przez Nadleśnictwo.

Sekretarz:

Specjalista SL

mgr inż. Agata Łukomska-Hłopaś

Przewodniczący:

**Z-ca DYREKTORA
ds. Gospodarki Leśnej**

mgr inż. Piotr Knapczak

Zatwierdził dnia 06.08.2019 r.:

DYREKTOR

dr inż. Andrzej Matysiak

WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW:

Załącznik nr 1 – projekt wystąpienia RDLP w Radomiu do RDOŚ i PWIS o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości Prognozy Oddziaływania na Środowisko.

- projekt -

Radom, dn. . .2017 r.

Zn.Spr.:ZS.6004. .2017

Dyrektor
Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska
w Warszawie
ul. Henryka Sienkiewicza 3
00-015 Warszawa

Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny
w Warszawie
ul. Żelazna 79
00-875 Warszawa

*Dotyczy: prognozy oddziaływania na środowisko Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa
Dobieszyn na okres 01.01.2020-31.12.2029 r.*

Na podstawie art. 46 i art. 53 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2016. 353 z późn. zm.) Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Radomiu zwraca się z wnioskiem o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji, wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko, projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Dobieszyn na okres 01.01.2020-31.12.2029 r.

Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa sporządzany jest na podstawie ustawy o lasach z dnia 28 września 1991 r. (Dz. U. 2015. 2100 z późn. zm.) oraz rozporządzenia MOŚ, ZNiL z dnia 12 listopada 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu (Dz. U. poz. 1302 z 2012 r.), w oparciu o instrukcję urządzenia lasu wprowadzoną do stosowania w PGL LP Zarządzeniem nr 55 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21 listopada 2011 r. (z późn. zm.).

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Radomiu w dniu 24.01.2016 r. wystąpiła do RDOŚ w Warszawie znak pisma ZS.6004.8.2017 z wnioskiem o przekazanie danych o zasobach przyrodniczych w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Dobieszyn. W ramach odpowiedzi uzyskano pliki *.shp z warstwami siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków będących przedmiotem

zainteresowania dla Wspólnoty. Ponadto przekazano w formie arkusza kalkulacyjnego informacje na temat form ochrony przyrody położonych na terenie Nadleśnictwa Dobieszyn.

Nadleśnictwo Dobieszyn położone jest w zasięgu administracyjnym województwa mazowieckiego o łącznej powierzchni 15 266 ha gruntów.

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Radomiu informuje, że w Nadleśnictwie Dobieszyn znajdują się następujące powierzchniowe formy ochrony przyrody:

Istniejące rezerваты przyrody: Majdan, Starodrzew Dobieszyński, Dęby Biesiadne im. Mariana Pulkowskiego, Olszyny o łącznej powierzchni ok. 107 ha.

Obszary Chronionego Krajobrazu: Dolina rzeki Pilicy i Drzewiczki,

Ponadto na terenie tym znajdują się:

Obszary NATURA 2000 mające znaczenie dla wspólnoty (OZW):

- „Dolina Dolnej Pilicy” PLH 140016 - w zarządzie Nadleśnictwa – ok. 1 186 ha,
- „Łękawica” PLH” 140030 - w zarządzie Nadleśnictwa – ok. 407 ha.

Obszary NATURA 2000 (OSO):

- „Dolina Pilicy” PLB 140003 - w zarządzie Nadleśnictwa – ok. 1 750 ha.

Ponadto w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa znajduje się jeden Obszar Natura 2000 OSO:

- „Dolina Środkowej Wisły” PLB 140004.

Obszary Natura 2000 stanowią ok. 14 % powierzchni gruntów Skarbu Państwa zarządzanych przez Nadleśnictwo Dobieszyn.

Oprócz wymienionych powyżej, w Nadleśnictwie wyszczególniono szereg innych form ochrony przyrody tj. ochrona gatunkowa, pomniki przyrody, użytki ekologiczne.

Wszystkie wymienione powyżej formy ochrony przyrody oraz siedliska przyrodnicze w obszarach Natura 2000 zostaną szczegółowo opisane w Programie Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Dobieszyn, który stanowi integralną część Planu Urządzenia Lasu, również zakazy, ograniczenia wynikające z celu ich ochrony zostaną uwzględnione w planowaniu zabiegów gospodarczych.

W związku z powyższym, uwzględniając zapisy Art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jej ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Radomiu proponuje aby prognoza oddziaływania projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Dobieszyn w na okres 01.01.2020 - 31.12.2029 r. obejmowała następujący zakres:

Prognoza powinna zawierać:

- a) **Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,**
- b) **Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,**
- c) **propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzenia,**

- d) Informacje o możliwości transgranicznym oddziaływaniu na środowisko – RDLP proponuje odstąpić od sporządzania tego punktu,
 - e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.
- 1) Prognoza powinna określać, analizować i oceniać:
- a) **istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu** - Informacje dotyczące stanu środowiska, w tym w szczególności opisu siedlisk leśnych, drzewostanów, wszystkich istniejących i projektowanych form ochrony przyrody (w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody), stosunków wodnych itp., a także konkretne działania dotyczące ochrony różnorodności biologicznej, kształtowania stref ekotonowych, granic polno-leśnych, stosunków wodnych, pozostawiania martwego drewna zawiera Program Ochrony Przyrody. Ponadto w części opisowej planu urządzenia lasu tzw. opisie ogólnym znajduje się syntetyczna analiza i uzasadnienie zaprojektowanych w drzewostanach wskazań gospodarczych. W związku z powyższym RDLP proponuje w tym punkcie dokonać jedynie syntetycznej analizy prawdopodobnych zmian w ekosystemach w przypadku odstąpienia od realizacji zaprojektowanych wskazań.
 - b) **stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem** – RDLP proponuje, odstąpić od oceny wpływu zamierzeń inwestycyjnych Nadleśnictwa na środowisko i obszar Natura 2000, ponieważ w Planie Urządzenia Lasu nakreśla się jedynie wytyczne dotyczące potrzeb inwestycyjnych (bez szczegółowej lokalizacji), natomiast w przypadku zalesień gruntów proponujemy dokonać analizy wpływu ich realizacji.
 - c) **Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody** – RDLP proponuje ocenić możliwość zachowania i ochrony poszczególnych form ochrony przyrody w kontekście występowania istniejących zagrożeń, ze szczególnym uwzględnieniem siedlisk przyrodniczych i tzw. gatunków „naturowych” w obszarach sieci Natura 2000. W prognozie zostanie zamieszczone uzasadnienie do zastosowania art. 52a ustawy o ochronie przyrody.
 - d) **Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu** – RDLP proponuje w szczególności uwzględnić cele Siedliskowej poprzez wpływ Planu Urządzenia Lasu na:
 - zachowanie lub odtworzenie, we właściwym stanie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków dzikiej fauny i flory ważnych dla Wspólnoty,
 - e) **Przewidywane znaczące oddziaływanie, w tym oddziaływanie bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko** – RDLP proponuje wykonać następujące analizy dla zamieszczonych w projekcie planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Dobieszyn (w tym programie ochrony przyrody) informacji:
 - zestawienie siedlisk przyrodniczych wraz z siedliskowymi typami lasu, celami hodowlanymi oraz zaplanowanymi wskazówkami gospodarczymi (z wyszczególnieniem użytkowania rębного) i analizę wpływu przyjętych wskazówek gospodarczych,
 - strukturę stanu każdego z siedlisk przyrodniczych i analizę przyczyn uznania za nieoptymalny,

- analiza występowania gatunków drzew w Nadleśnictwie poza swoim naturalnym zasięgiem,
- analiza przewidywanej zmiany struktury wiekowej drzewostanów – zarówno dla całego nadleśnictwa/ obrębu, jak i osobno dla OSO i projektowanych SOO,
- analizę zaprojektowanych wskazówek gospodarczych oraz siedliskowych typów lasów dla stanowisk gatunków chronionych,

3) prognoza powinna przedstawiać:

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru
- b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotykanymi trudnościami wynikającymi z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy – *proponujemy ograniczyć jedynie do analizy przyjętych etatów użytkowania głównego.*

Prognoza oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko będzie sporządzona zgodnie z ramowymi wytycznymi w sprawie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu z dnia 28 sierpnia 2013 r.

W sprawie wyjaśnień, uzupełnienia informacji oraz spraw dotyczących urządzenia lasu proszę o kontakt:

Pan: Wiesław Szczechowicz – Naczelnik Wydziału Zarządzania Zasobami Leśnymi
RDLP w Radomiu

Adres e-mail: wieslaw.szczechowicz@radom.lasy.gov.pl
Telefon: 048 385 60 84

Załączniki:

1. Mapy przeglądowa obrębów leśnych Nadleśnictwa Dobieszyn w skali 1:25000 z naniesionymi przedmiotami ochrony, formami ochrony przyrody i szczegółami dotyczącymi funkcji lasu.
2. Protokół z obrad Komisji Założeń Planu.